Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

29 МАРТ 1967 й. 2-йил чиқиши. ЧОРШАНБА № 74 (229). БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЮБИЛЕЙГА ШАХСИЙ МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ

Шаҳримиздаги Октябрь революцияси номли тепловоз вагон-ремонти заводининг токари М. Сергеев бошлаган ҳар ким Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини ўз меҳнат совғаси билан кутиб олиш тўғрисидаги ташаббус ўз издошларини топди. Кўпгина корхоналардаги коммунистик меҳнат зарбдорлари ва ишчилар янги мажбурият олиб, бу ташаббусга ўз ҳиссаларини қўшиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

БИНОКОРЛАР СЎЗИ

Бригадада беш минутлик маслаҳат-кенгаш ўтказиш қурувчилар учун одат бўлиб қолган. Чунки вақт кутиб турмайди. Ҳар бир дақиқанинг ўз иши, ўз қадри бор.

Бу сафар эса шошилмай, бамаслаҳат иш тутмоқчи бўлишди. Барча имкониятлар синчиклаб ўрганилиши зарур эди. Бўлмаса янги мажбурият олиш қийин.

Коллектив Тошкент тепловоз вагон-ремонти заводининг слесари М. Сергеев билан таниқли бинокор Р. Зияевнинг мактубини муҳокама қилди. Беш йиллик зарбдорлари ҳар бир ишчи Улуғ байрамни ўз шахсий совғаси билан кутиб олиши тўғрисида шиор ташлашди. Бу чақириқ эса ҳамманинг эътиборини ўзига жалб қилар экан, улардан ҳам ўз имкониятларини қайта қараб чиқишни талаб қилади.

Хат ўқиб берилгач бригада бошлиғи Вера Осипова «Средазтепломонтаж» трестидаги 1-қурилиш участкасининг аъзолари бўлмиш ўз коллективига мурожаат қилди.

— Сизлар нима дейсизлар?

— Қувватлаймиз! — дейишди дўстлари, — бу яхши иш.

М. Сергеев ва Р. Зияев таклифи шунингдек Г. Побежимов, А. Полянская, З. Васильева, Л. Сокова томонидан ҳам тўла қувватланди.

Коллективнинг ҳар бир қурувчиси Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига янги мажбурият олар экан, ўз касб разрядини оширишга ваъда берди. Ундан ташқари ҳар бир ишчи бирорта касбга эга бўлмаган ишчилардан шогирд тайёрлаш, кундалик нормани 120—125 процентдан кам бажармасликка, фақат сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга ваъда берди. Совет ҳокимиятининг юбилейи кунини 3 минг сўмлик маҳсулотни тежаш билан кутиб олишга қарор қилинди.

ҚУВВАТЛАЙМАН

Октябрь революцияси номли тепловоз вагон-ремонти заводи токари М. Сергеевнинг шахсий меҳнат совғаси тайёрлаш ҳақидаги таклифи бизнинг корхонамизда ҳам кенг муҳокама қилинди. Эндиликда кўпгина коллектив ва ишчилар Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун янги мажбуриятлар олишмоқда.

— Мен ҳам ўз имкониятларимни ҳисоблаб чиқиб йиллик топшириқни 11 ой ичида бажариш, планга қўшимча 3 минг квадрат метрли сифатли эшиклар тайёрлашга аҳд қилдим.— дейди пойтахтдаги 1-ёғочни қайта ишлаш заводи 2-цехи ишчиси Г. Полишков.— Бу тўртта 60 квартирали уйни эшик билан таъминлаш, 7 кубометр тахтани тежаш демакдир.

Мен ўз цехимда халқ контроли аъзоси бўлганим учун ҳар қандай хўжасизликка қарши курашиб, меҳнаткашларни халқ мулкига нисбатан яхши муносабатда бўлиш, тежамкорликда иштирок этиши руҳида тарбиялашга ёрдам бераман.

РЕСПУБЛИКАМИЗ МАДҲИ

Серқуёш республикамиз довруғи дунёга кенг тарқалган. Ўзбекистонимизга ташриф буюрган чет эллик меҳмонлар ҳам бу гўзал диёр ҳақида илиқ ва самимий гапларни ёзиб қолдиришади.

Ўзбекистоннинг бугунги жамоли, юксак тараққиёти кинематографчиларимиз учун бой материаллар берди. Тошкент хроникаль-ҳужжатли фильмлар киностудияси томонидан яратилаётган «Ўзбекистон бўйлаб саёҳат» деган янги фильмда ана шулар ҳақида ҳикоя қилинади.

Янги фильм атоқли оператор Малик Қаюмов режиссёрлигида суратга олина бошланди. Фильмда Ўзбекистоннинг чет эллар билан маданий алоқалари ҳақида ҳам алоҳида кинолавҳалар бўлади. Бунда санъаткор М. Қаюмов томонидан чет элларда суратга олинган сермазмун киноленталардан фойдаланилади.

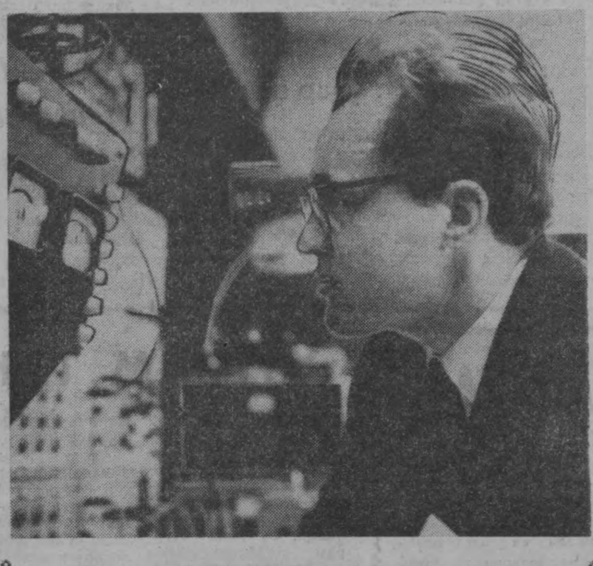

ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ НОМЗОДЛАРИ

МИКРОСКОП ТЕЗЛАТКИЧЛАР

НОВОСИБИРСК. СССР Фанлар Академияси қошидаги Сибирь Ядро физикаси институтининг олимлари элементар заррачалар физикаси бўйича илмий-тадқиқотлар ўтказиш учун қарама-қарши томонлар методини ишлаб чиқдилар. Бу илмий иш 1967 йилги Ленин мукофотини олишга тавсия этилди.

Сибирлик физиклар томонидан яратилган мутлақо янги установка — қарама-қарши томонлар методи асосида ишлайдиган тезлаткич воситасида нишонга олувчи заррачаларнигина эмас, балки тадқиқ қилинувчи заррачалар ҳам ёруғлик тезлигида ҳаракат қиладилар. Шу туфайли ўзаро тадқиқ самаралари кўп марта ортади. Ҳосил бўладиган энергия ўта митти объектлар — қисқа масофадаги элементар заррачаларни ўрганиш учун етарлидир.

Сибирь тезлаткичларида модданинг антимодда билан, яъни позитронли электронлар ва платонларнинг антипротонлар билан тўқнашувини ўрганиш фан тараққиёти учун, айниқса истиқболлидир.

Суратда: тадқиқот қатнашчиларидан бири, СССР Фанлар Академияси Сибирь бўлими Ядро физика институти лабораториясининг мудири, физика-математика фанлари кандидати Вениамин Александрович Сидоров.

В. Лешчинский фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Ғалаба рапортлари

Юбилей йилининг биринчи кварталига якун ясалаётган шу кунларда Тошкентнинг кўпгина ишлаб чиқариш корхоналаридан биринчи квартал ишлаб чиқариш плани муддатидан илгари адо этилганлиги ҳақида ғалаба рапортлари келиб турибди.

АВТОРЕМОНТЧИЛАР ЮТУҒИ

— Коллективимиз бугун апрель ойининг дастлабки кунлари ҳисобига ишлай бошлади,— деб хабар қилади республикада энг йирик ҳисобланган 2-автомобиллар ремонти заводининг план бўлими бошлиғи С. С. Кубецкая.— Корхонанинг меҳнатсеварлари биринчи квартал ишлаб чиқариш планини муддатидан уч кун олдин адо этдилар.

М. Н. Кин бошчилик қилаётган автобус цехи ва В. Г. Симоятов раҳбарлик қилаётган механика цехининг коллективи Октябрь революциясининг 50 йиллиги шарафига астойдил меҳнат қилиб барчага намуна бўлмоқдалар. Бу цехларнинг коллективи апрель ойи ҳисобига ишлай бошлаганига бир ҳафта бўлди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар фақат аъло ва яхши бўлиши учун бошланган курашнинг ташаббускорлари ҳам мана шулардир.

Қўли гул чеварлар

Тошкент трикотаж тикувчилик фирмасининг 1-филиалида хотин-қизлар ва эркакларга, жажжи болаларга атаб ички кийимлар тикилмоқда.

Тикувчилик цехида қўли гул чевар қизлар ўзаро социалистик мусобақа асосида фидокорона меҳнат қилишяпти.

Айниқса коммунистик меҳнат бригадасини бошқараётган Обида Раҳмонова бригадаси аъзолари икки группага бўлиниб, сменада 2300 дона ички кийимлар тайёрлашмоқда. Бригаданинг 50 дан ортиқ хотин-қизлари умумхалқ байрами — 1 Май кунига олган мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Айниқса, бригада аъзоларидан Э. Қаюмова, Р. Эргашова, Г. Мадаминова, М. Қосимова, З. Пўлатова ва бошқалар жонбозлик кўрсатиб ишлаб, кунлик нормаларини 115—130 процентдан бажараётирлар.

Бугун бригада аъзолари 1967 йилнинг биринчи квартал ишлаб чиқариш планини муддатидан уч кун илгари бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Улар планга қўшимча яна 4 мингта ички кийимлар тайёрлашга ваъда беришди.

ЯНГИ ЖАМИЯТ ТАДБИРЛАРИ

Тошкентда тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш кўнгилли жамиятнинг биринчи шаҳар конференцияси бўлиб ўтди.

200 делегат қатнашган бу конференцияда Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Раҳматхўжаева жамият аъзоларининг олдида турган вазифалар ҳақида доклад қилди. Пойтахтимиздаги турли муассаса, корхона ва олий ўқув юртларида жамиятнинг уч юздан ортиқ бошланғич ташкилотлари тузилди.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда Ленин район ижроия комитети раисининг ўринбосари Д. Шахбозов, Алишер Навоий номли маданият уйининг директори Ф. Хўжаева, «Таштекстильмаш» заводининг ишчиси В. Симинюк, Октябрь район халқ маорифи бўлимининг инспектори М. Муҳамадалиев, шаҳар бош рассоми К. Салоҳиддинов ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Конференция қатнашчилари республика тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш ходимларининг биринчи съездига делегатлар сайладилар.

Конференцияда тарихий ва маданий ёдгорликларини ҳимоя қилиш Тошкент шаҳар жамиятининг правлениеси тузилди.

ТОШКЕНТ СЕЙСМИК СТАНЦИЯСИ ХАБАР БЕРАДИ

Тошкент сейсмик станциясининг хабар беришича бугун соат 10 дан 12 минут ўтганда 3 балл, 10 дан 49 минут ўтганда 2 балл куч билан Тошкентда ер силкинган.

Пойтахтимиз меҳмонлари

ДЎСТЛИК САЛОМИ

Италия Коммунистик ёшлар федерациясининг раҳбарлари ва активистларидан 370 киши Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг иши билан танишиш ва мамлакатимиз бўйлаб саёҳат қилиш мақсадида Москвага келишган эди.

Италия Коммунистик ёшлар федерациясининг активистларидан 30 киши Москванинг диққатга сазовор жойларини томоша қилгандан кейин бир неча кун Ўзбекистонда бўлиш хоҳишларини билдирдилар. Қадимий Италиянинг ёш вакиллари бўлган дўстларни Ўзбекистон комсомоллари Марказий Комитетининг раҳбарлари ва аппарат ходимлари очиқ чеҳра билан кутиб олдилар.

Дўстлар даврасида бўлиб ўтган ўзаро самимий суҳбатдан сўнг меҳмонлар Революция хиёбонида бўлдилар. Бу ерда каникул кунлари шаҳарни сайр этиб юрган 131-ўрта мактаб пионерлари билан учрашдилар. Меҳмонлар махсус автобусда Тошкент «Черёмушка»си томон йўл олдилар.

Чилонзордаги «Дўстлик шаҳри» қурилишини томоша қилиб, «Главмосстрой» бинокорлари ҳузурида бўлдилар. Рим университети архитектура факультетининг V курс студенти Андурса Силиппо 179-қурилиш бошқармаси комсомол секретари Таня Корневань билан бу ерда бунёд этилаётган ҳашаматли бинолар қурилиши ҳақида суҳбатлашди.

Шундан кейин улар Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўлиб, республикамиз ютуқлари билан танишдилар. «Ўзбекфильм» студиясида ўзбек кино санъаткорлари билан учрашдилар.

Меҳмонлар Тошкент саёҳатининг иккинчи куни Тўқимачилик комбинатида ишлаб чиқарилаётган газламаларнинг намуналари билан танишдилар. 9-профессионал техника билим юртида билим олиб, касб ўрганаётган ёшлар ҳаёти билан қизиқдилар. Шу куни тўқимачилар Маданият саройида меҳмонлар қатнашувида шаҳар комсомол-ёшларининг дўстлик митинги бўлди.

Италиялик меҳмонлар Самарқандда ҳам бўлиб, шаҳарнинг диққатга сазовор маданий ёдгорликлари билан танишдилар. Самарқанд районидаги Энгельс номли колхоз хўжалигини кўздан кечирдилар.

Эртага меҳмонлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида ҳам бўладилар. Шундан кейин улар самолётга тушиб Москвага учиб кетишади.

Активист ёшлар Тошкентда бўлган вақтлари кўнгилли ўтгани ва катта таассуротлар билан қайтаётганликларини мароқ билан сўзламоқдалар.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

СУРАТДА: Италия Коммунистик ёшлар федерациясининг бир группа активистлари Чилонзор массивида турар-жой бинолари қураётган москвалик бинокорлар ҳузурида.
В. Сироткин фотоси.

ҲУРМАТГА САЗОВОРЛАР

«Главташкентстрой» 4-қурилиш тресты 6-қурилиш бошқармасининг ўртоқ Бем бошлиқ бригадасида 37 миллат вакиллари бир оила фарзандларидек қизғин иш олиб боришмоқда.

Уларнинг меҳнати билан Тошкентнинг Зелинский кўчасида тўрт қаватли мактаб қад кўтармоқда. Бу мактаб биноси биринчи сентябрда ҳамшаҳарларимизнинг ўғил-қизларини ўз оғушига чорлайди. Кабелчилар шаҳарчасининг Левитан кўчасида 40 квартирали иккита бино пойдеворини бетонлаш ва арматуралаш ишлари жадал олиб борилмоқда. «Ташкенткабель» заводи ишчи ва хизматчиларига яна бир ошхона хизмат қилиш арафасида турипти.

Ана шу биноларда қалб қўри билан меҳнат қилаётган кишиларга ҳавасинг келади. Электр пайвандчи О. Шмит, бетончи Х. Кубаев, Ш. Худойбердиев, З. Умаров ва Р. Козловалар бригаданинг пешқадам аъзолари. Булар прораб Ахмадулин ва бригадир Бем топширган топшириқларни тез ва соз бажаришади.

Т. ХАЛИЛОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» *саҳифаларида*

● ГУЛЛА, ЯШНА, ҚАРДОШ БЕЛОРУССИЯ! Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги олдидан газетада Белоруссия ССР ҳафталиги бошланди. Унда қардош Белоруссия Совет Социалистик республикаси халқ хўжалиги ва экономикасининг гуллаб-яшнаётганлиги ҳақида ранг-баранг материаллар берилган.

● Москвада ВЦСПСнинг 12-пленуми очилди. Пленумда корхона, муассаса ва ташкилотларнинг ишчилари ҳамда хизматчиларини икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтасига кўчиришга тайёргарлик билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинмоқда. Пленум шунингдек, СССР касаба союзларининг навбатдаги XIV съездини чақириш масаласини ҳам муҳокама қилади.

● Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Байрутда давом этаётган конференциясида қатнашаётган совет ёзувчилари ва шоирлари совет маданий марказида пойтахт жамоатчилиги кенг доиралариининг вакиллари билан учрашдилар. Совет делегациясининг раҳбари С. Азимов шу ерда ҳозир бўлган кишиларни дўстона табриклади.

● Бугун Ўзбекистон ССР ДОСААФ ташкилотининг IV конференцияси очилди. Ўзбекистон ССР ДОСААФ комитети раисининг ўринбосари А. Мамажоновнинг газетада босилган мақоласида ДОСААФ республика ташкилотининг IV конференцияси олдида турган вазифалар ҳақида ҳикоя қилинади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети чуқур қайғу билан маълум қиладиларки, 1919 йилдан КПСС аъзоси, Ўзбекистонда революцион воқеалар ва социалистик негиздаги қайта ўзгартишларнинг актив қатнашчиси, республиканинг энг кекса журналисти, иттифоқ аҳамиятига молик шахсий пенсионер Степан Семёнович Черник узоқ давом этган оғир касалликдан кейин шу йил 28 мартда вафот этди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** — **ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ОЧИЛГАН КУН ЙИЛЛИГИГА

ДАВР ТАСДИҚЛАМОҚДА

КПССнинг XXIII съездида қатнашган француз дўстларимиз ўзларининг жанговар органи «Юманите» газетаси саҳифаларида съезднинг руҳини жуда аниқ таърифлаб беришди: «XXIII съезд ҳеч қандай мадҳияларсиз, жиддий амалий вазиятда бошланган бўлса, худди шу руҳда ўз ишини тугаллади. Марказий Комитетнинг 1964 йил октябрь Пленумидан буён КПСС ва унинг раҳбарларининг бутун фаолияти қандай бўлса, бу съезднинг иш услуби ҳам худди шундай бўлди».

XXIII съезд Марказий Комитетнинг машҳур октябрь Пленумида илгари сурилган фикрларни ривожлантирди ва камолга етказди. Бунда гап партия ва давлатга раҳбарлик қилиш услубида йўл қўйилган хатоларни очиб ташлаш ва тузатиш тўғрисида, субъективизмни ва ленинизм руҳига ёт бўлган ҳамда партия ташкилотларининг ташаббуси ва фаолиятини бўғиб қўядиган, олға қараб қиладиган ҳаракатимизга ҳалақит берадиган иллатларни бартараф қилиш тўғрисида бораётир.

Октябрь Пленуми туфайли Марказий Комитет март ва сентябрь (1965 йил) Пленумларининг муҳим қарорлар қабул қилиши учун асос яратилди. Бу пленумлар экономикамизга чинакам илмий ва реалистик ёндошишнинг янги йўлларини ишлаб чиқди, партиянинг ҳозирги даврдаги иқтисодий сиёсати принципларини белгилаб берди. Бу принциплар халқ хўжалигини бошқаришда иқтисодий методлар ва стимулларнинг ролини кучайтиришдан, давлат планлаштириш ишларини тубдан яхшилаш, корхоналар, колхоз ва совхозларнинг хўжалик фаолияти ҳамда ташаббусини кенгайтиришдан, корхона, колхоз ва совхоз коллективларининг ўз фаолияти натижалари учун жавобгарлигини ва уларнинг моддий манфаатдорлигини оширишдан иборат.

Бу қоидаларнинг ҳаммаси Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигиннинг съездда қилган докладларида, делегатларнинг нутқларида ва съезд қарорларида янада ривожлантирилди. Ана шу қоидалар съезднинг беш йиллик план тўғрисида қабул қилган Директиваларида ҳақиқатдан ҳам ўзининг порлоқ ифодасини топди.

XXIII съезд партия ва Совет давлати ички ҳамда ташқи сиёсатининг асосий йўлларини белгилаб берди. Совет кишилари ўтган йили XXIII съезднинг қарорлари ва идеяларини амалга ошириш учун астойдил курашдилар. Съезд қарорлари нақадар доно қарорлар эканлигини, унинг халқаро ва ички аҳволи тўғрисидаги анализи нақадар чуқур ва тўғри эканлигини давршинг ўзи яққол кўрсатиб берди.

Партия XXIII съездининг қарорлари янги беш йилликнинг биринчи йилида совет халқининг меҳнат унумдорлиги ва миллий даромадни ўстириш суръатларида муайян бурилиш ясаши учун имконият туғдирди.

Мамлакатимизнинг миллий даромади 7,5 процент кўпайди. Аввалги беш йилликнинг бирон йилида ҳам бундай ўсиш кўрилмаган эди. Бу гап меҳнат унумдорлигига маълум даражада таллуқлидир. 1966 йилда саноатда меҳнат унумдорлиги 5 процент ортди. Ўтган беш йилликда меҳнат унумдорлигининг ўртача йиллик ўсиши 4,6 процентни ташкил этган эди.

Партия XXIII съездининг экономикамизга тааллуқли қарорлари мамлакатнинг иқтисодий ривожланиш суръатларини тезлаштириш ва халқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини ошириш учун зарур бўлган шарт-шароитларнинг ҳаммасини яратиб беради.

Жумладан, ўтган йили хўжалик юритишнинг янги системасига ўтган корхоналарнинг фаолияти буни исбот қилади. Саноатда маҳсулот ишлаб чиқариш умуман 8,6 процент ошган бўлса, ана шу корхоналарда реализация қилинган маҳсулот миқдори 10 процент, меҳнат унумдорлиги эса 8 процент кўпайди.

Партия XXIII съезди идеялари ва қарорларининг буюк ҳаётий кучи беш йилликнинг иккинчи йили — Совет давлатининг юбилей йилида янада кўпроқ самара бермоқда.

Саноат маҳсулотини ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми бўйича январь-февраль плани ошириб бажарилди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11 процент кўпайди (иш кунлари сонини ҳисобга олганда бир суткалик ўртача ишлаб чиқариш 9,7 процент ортди). Шу билан бирга меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 6,9 процент ошди. Саноат ходимлари Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига ўтказилаётган умумхалқ мусобақасида иш суръатини тағин ҳам жадаллаштирдилар.

Халқимиз партия XXIII съезди очилганидан буён ўтган бир йил ичида съезд чизиб берган режаларга амал қилиб, олға қараб яна катта қадам қўйди. Шинам уй-жойлар, товарлар, мактаб, касалхона, клублар, маиший хизмат кўрсатадиган муассасалар тобора кўпайди, аҳолининг ва шу жумладан колхозчи деҳқонларнинг даромадлари ошди.

Партия ҳаётининг ленинча нормаларига, коллектив раҳбарлик принципларига қаттиқ риоя қилинаётганлиги партиянинг ўзини янада маҳкам жипслаштирди, партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини оширди. Партия ташкилотларининг халқ билан алоқаси янада кучайди, улар тобора кўпроқ ташаббус кўрсата бошладилар, уларнинг иш формалари ихчам бўлиб, янги кишини юксак сиёсий онглилик ва меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш соҳасидаги ғоявий ишлари самаралироқ бўлиб қолди.

Ленин партияси XXIII съезднинг идеялари тантана қилмоқда. Ҳаётнинг ўзи, замоннинг ўзи буни исбот қилиб турибди.

И. ПАВЛОВ,
ТАСС обзорчиси.

Слесарь Азиз Абдуэминов пойтахтдаги 10-автомобиль-ремонт заводи юк автомашиналари цехининг илғор ишчиларидан. Бу пешқадам ишчи ўз топшириқларини ортиғи билан бажариб аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаради.

Суратда: слесарь А. Абдуэминов юк автомашинасининг моторини ўрнатмоқда.

ОКТЯБРЬ РАЙОНИДАГИ «ЎҚИТУВЧИЛАР УЙИ»ДА УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИ ВА В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН ДИҚҚАТГА САЗОВОР ИШЛАР ОЛИБ БОРИЛАЕТИР.

УСТОЗ ВА ШОГИРДЛАР

Ўқитувчи Оқилхон Шарафуддиновнинг «Алифбе»сига ҳар биримиз бармоқ қўйганмиз ва фан чўққиларига йўлланма олганмиз. Бу китобнинг автори отахон ўқитувчи ҳозир ҳам ҳафтада икки кун ёш ўқитувчилар учун консультация ўтказади. Бунда у биринчи синфларда ҳарф ўргатиш методикаси ҳақида ўз ҳаётий тажрибасидан ёш педагогларга асосли сабоқлар беряпти.

Қизиқарли учрашув

Ўқитувчиларнинг дам олиш кечаларидан бирига СССР халқ артисти Шукур Бурҳонов меҳмон бўлиб келди. У В. И. Лениннинг образини қандай қилиб яратганлиги ва бу образни саҳнага олиб чиқишдаги муваффақиятларини сўзлаб берди.

Учрашув кечага йиғилган ўқитувчилар учун қизиқарли бўлди.

ОКТЯБРЬ БИЗГА НИМАЛАР БЕРДИ

Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Аъзам Рустамов раҳбарлигида Зоир Раҳмонзода, Абдулхай Мухторов, М. Одилов, Карим Аминовлардан ташкил топган агитгруппа мактаб ота-оналари, маҳалла меҳнаткашлари билан одоб ва ахлоқ, бола тарбиясига оид турли тарбиявий лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Кекса ва тажрибакор педагогларнинг «Бола азиз, одоби ундан азиз», «Мактаб ва оила», «Гўзаллик нимада?» каби темаларда райондаги 41, 5, 169, 14-мактабларда ўтказган суҳбат ва лекциялари жуда қизиқарли бўлди.

Шунингдек, Октябрь революциясининг 50 йиллигига бағишлаб Нариманов, Ворошилов, К. Маркс, «Илғор», «Тинчлик» маҳалла меҳнаткашлари ўртасида «Октябрь революцияси бизга нималар берди?» деган темада суҳбат ва лекциялар бўлиб ўтди.

ОКТЯБРЬ тенгдошлари клуби

Фарзандларимизни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида 1917—1918 йиллардан бери ўқитувчилик қилиб келаётган Октябрь тенгдошларининг клуби ташкил қилинди. Клубга республикада хизмат кўрсатган ўқитувчилар Шоаҳмад Шомуҳамедов, Аҳад Мухторов раҳбарлик қилади.

Клубнинг халқ маорифида 50 йил давомида фаол хизмат қилиб келаётган Ҳабиба Юсупова, Қаюм Ҳакимов, Нажима Саидалиева, Муҳаммаджон Маҳмудов каби мўътабар кишилари мактабларнинг ёш ўқитувчиларига ўзларининг кўп йиллик бой тажрибаларини ўргатмоқдалар. Улар Ўзбекистонда халқ маорифининг ташкил топиши, совет методикаси асосида ўқитишнинг илк қадамлари, бу соҳада эришилган ютуқлар ва бугунги муваффақиятлар ҳақида сўзлаб берадилар.

АДАБИЙ КЕЧАЛАР

Буюк мутафаккир Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейига бағишланган адабий кечада филология фанлари доктори Ҳамид Сулаймон адабиёт ва бошқа фанлар ўқитувчиларига шоир ижоди ҳақида доклад қилди.

Академик Юнус Ражабий раҳбарлигидаги мақомчилар коллективи А. Навоий ғазаллари билан айтилган куй ва қўшиқлардан ижро этиб, кеча қатнашчиларининг олқишига сазовор бўлди.

ОЛИМЛАР ЎҚИТУВЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Ўқитувчи ўқувчига фақат билимгина бермай, балки вақти келганда ўзи ҳам билим савиясини оширади. Шунда унинг қўлида таълим олган талабалари ўқитувчи ҳузурига келиб, унга мурожаат қиладилар.

Филология фанлари докторлари Лазиз Қаюмов, Ҳамид Сулаймон тил ва адабиёт соҳасида, Муҳсин Ҳамидов «Олтин саҳифалар» темасида, Ленин мукофотининг лауреати Ёрқин Тўрақулов биология фани ютуқлари, академик Яҳё Ғуломов тарих фани янгиликлари ҳақида мактаб ўқитувчиларига ҳикоя қиладилар.

ЧЕВАРЛАР

Ўқитувчилар талабаларига билим бериш билан бирга ўзлари ҳам ҳунар ўрганмоқдалар. Улар мактабдан бўш вақтларида бичиш-тикиш тўгарагига қатнайдилар.

Бу ердаги Насиба Ашурова, Мария Печинина бош бўлган учта группадан иборат тўгаракда 52 киши қатнашиб турибди.

ДИЛРАБО КУЙ ВА ҚЎШИҚЛАР

Эшитилаётган шўх куй сизни бир зум ўзига мафтун этса, асло ажабланманг. Уни профессионал музика коллективларидан фарқ қилмайдиган Собиржон Қосимов бошлиқ пенсионер ўқитувчилар коллективи ижро этмоқда.

Ўқитувчилар иштирок этган ҳаваскорлар тўгарагининг репертуари ёқимли куй ва қўшиқлар, замонавий ашула ва лапарлар билан тўлдирилган.

Э. ҚОДИРОВ.

ЯНА ГИЛМОЯ ҲАҚИДА

Газетанинг шу йил 4 март сонида геология-минерология фанлари кандидати Мажид Зокировнинг «Гилмояга кенг йўл очилсин» сарлавҳали мақоласи чиқди. Мақолада гилмоя (бентонит)нинг республикамиздаги запаси, кўп қирралик халқ хўжалигидаги роли батафсил ёритилган, гилмояни ўрганиш ва шу асосда ундан унумли фойдаланиш каби масалалар кўтарилган.

В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети Коллоид химия кафедраси аъзолари ва Ўзбекистон Фанлар академияси химия институти бир группа илмий ходимлари республикамизда кенг тарқалган гилмоялар устида илмий ишлар олиб бормоқдалар. Улар аввало гилмоянинг моддаларни ютиш сувли қоришмаси турғунлиги, сув ютиш каби хусусиятлари комплекс равишда ўрганмоқдалар. Олиб борилган ишлар шуни кўрсатдики Ўзбекистон гиллари орасида жуда яхши сербентлар бор. Улар ёрдамида пахта ёғи, нефть маҳсулотларини (дизель мойлар ва ҳоказо) тозалаш мумкин. Бу ишларни ижобий ҳал қилиш республикамиз учун жуда катта аҳамиятга эга. Ҳозирги пайтда Тошкент ёғ-мой комбинатида пахта ёғини тозалаш мақсадида Украина, ҳатто Чехословакиядан гил олиб келиниши Ўзбекистон гилмояларини чуқур ўрганишни ва бу ишларни жадаллаштиришни тақозо қилади.

Республикамиз гилмояларининг структура-механик ва гидрофиллик хусусиятлари ҳам бирмунча яхши чиқди. Шу сабабдан улар ер пармалашда ишлатиладиган лойқа гил эритмаси тайёрлаш талабига асосан жавоб бера олади.

Ўрта Осиё газ илмий текшириш институтининг бир группа илмий ходимлари техника фанлари кандидати М. Собиров раҳбарлигида Ўзбекистон гилмоялари ёрдамида табиий газни қуритиш мумкинлигини кўрсатдилар. Аммо республика гилмоялари аксарий полиминерал ҳолда бўлиб, таркибида ҳархил тузлар борки, натижада уларни сифат жиҳатидан жуда яхши деб бўлмайди. Шунинг учун олимларимиз иккинчи масала—гилмоя хусусиятини тубдан ўзгартириш устида изланиш ишларини олиб бормоқдалар.

Бу соҳада ҳам бир қанча ютуқларга эришилди. Масалан, гилмояни қиздириш билан унинг сорбцион, гидрофиллик хусусиятлари (яъни активлиги) ортади ва маълум температурадан кейин активлиги пасайиб кетади. Энг кўп активланиш гилмоя жойига боғлиқ. Туз, кислота эритмалари таъсирида гилмоя ғоваклари йириклашади ва шу туфайли гилмоянинг моддаларни танлаб ютиш қобилияти ошади.

Агар гилмояга органик моддалар қўшилса, «оргонофиль бентонит» ҳосил бўладики, у химия саноати учун муҳим хом ашёга айланади. Гилмояни оҳак суви билан ишлаш натижасида унинг нафтен кислоталари, смола ва шу каби нефть маҳсулотларини танлаб ютиш қобилияти тубдан яхшиланди. Бу эса нефтни таркибий қисмларга ажратиш каби муҳим ишларни сорбент ёрдамида бажаришга имкон беради.

Гилмояга сувда эрийдиган полимер эритмаси қўшилиб, сўнгра аралашма қуритилса «гил-полимер» комплекси ҳосил бўлади. Олинган янги моддаларнинг хусусияти табиий гил хоссаларидан кескин фарқланади.

Илмий ходимларимиз табиий ва модифицилланган бентонитлардан сорбент сифатида фойдаланишни кўзлаб, лаборатория шароитида пахта мойи, нефть маҳсулотларини тозалаш, уларни таркибий қисмларга сорбент ёрдамида ажратиш устида мукаммал иш олиб бормоқдалар. Бу соҳада ҳам бир қатор ютуқларга эришилди.

Алишер Навоий номли Самарқанд давлат университети физик ва коллоид химия кафедрасида, Тошкент темир йўл инженерлари институтининг умумий ва неорганик химия кафедрасида, Тошкент Политехника институти Фарғона умумий техника факультети умумий химия лабораторияларида ҳам Ўзбекистон гилмоялари устида текшириш ишлари олиб борилмоқда. Эришилган илмий ишлар натижасини ўртоқлашиш пайти келди. Бу соҳада М. Зокиров таклиф этган илмий симпозиум чақирилиши мақсадга мувофиқдир.

К. С. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Химия институти директори, академик.

Э. О. ОРИПОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институти адсорбция лабораторияси мудири, химия фанлари кандидати.

ХУРРАМ ТАКЛИФЛАРИ

Ҳуррам Тошкент Электротехника техникумини муваффақиятли тамомлагач, Тошкент Модалар уйининг тикув цехларида электромеханиклик қилди. Бу ерда Ҳуррам Мирзаназаров электр тикув машиналари механизмларининг ишлашини ва хавфсизлигини таъминлашда кўз-қулоқ бўлиб, ўз меҳнати билан коллектив орасида ҳурмат қозонди.

У бир қанча рационализаторлик таклифларини киритиб, иш унумини оширди ва ишчилар меҳнатини енгиллаштирди.

Авваллари тикув машиналарини электрга қўл билан улаб мотор ҳаракатга келтирилар эди. Ҳуррамнинг таклифи билан мотор оралиғига улагич ўрнатилди. Бу таклиф цехларда амалга ошди. Натижада бир сменада 13—14 ўринга, 16—17 дона кийим тайёрланадиган бўлди.

Цехлардаги кўзни олмайдиган электр лампалари куйгач ишга ярамай қолар эди. Ҳуррам бу лампадаги стартерни очиб, ясама кабель қўйиб ёқиб кўрди. Тажриба ўринли чиқди. Натижада корхона бир йилда икки баравар кам электр асбоблари сотиб оладиган бўлди.

Унинг тежамкорлик йўлида қилган меҳнатини корхона маъмурияти фахрий ёрлиқ ва пул мукофотлари билан тақдирлади. Ҳуррамнинг шу корхонада ишлаётганига тўққиз йилдан ошди. У ўз касбини ёшларга ҳам ўргатиб келмоқда.

Э. Пўлатов.

Шаҳар яқинидаги ҳушманзара жойлардан бири — Товоқсойда жойлашган қариялар пансионатида 250 киши истиқомат қилади. Бу ерда дам олувчилар учун барча шароитлар яратиб берилган. Улар бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига, шахмат-шашка конкурсларига қатнашадилар.

Суратда: Пансионатда чиқадиган «Меҳнат ветерани» деворий газетасининг редколлегия аъзолари (чапдан ўнгга) кутубхоначи Г. Болтабоева, пенсионерлардан Р. Галиев, О. Петухова, Г. Беляев ўртоқлар газетанинг навбатдаги сонини тайёрлаётирлар.

В. Кожевников фотоси. (ЎзТАГ).

БАХТ

ИНСОНИЯТ асрлар мобайнида бахтли ҳаёт ҳақида орзу қилиб келган эди.

Қадимги халқ эпос ва афсоналарини, достон ва эртакларини ўқир экансиз, кишиларнинг тўқ ва фаровон, озод ва қувноқ ҳаёт ҳақида, дунёда ҳамма нарсалар ошиб-тошиб ётган бой мамлакатлар ва шу мамлакатларда озод ва бахтиёр ҳаёт кечираётган халқлар ҳақида завқ-шавқ билан ҳикоя қилганликларини кўрасиз. Аммо меҳнаткаш халқ асрлар давомида қуллик ва қарамлик занжиридан қутила олмай, энг ачинарли ва кашшоқ ҳолда ҳаёт кечириб келди. уларнинг усти бутун, бир бурда нони бутун бўлмади.

Ўз даврининг илғор мутафаккирлари, прогрессив намоёндалари бундай ачинарли аҳволдан қутилишнинг йўлини ўзларича шарҳ қилиб, бахтли ҳаёт ва унга эришиш масаласида бирмунча прогрессив фикрларни илгари сурган эдилар. Лекин бари бир улар бу ҳақда тўғри, бир бутун марксистик илмий назария ёритаолмаган эдилар.

Совет кишилари асосан ўзларининг бахтини тўғри тушунадилар. Бахт нима ва унга қандай эришиш мумкин, деган савол асосида республикамизнинг айрим областларида, колхоз ва ташкилотларда илмий тадқиқот ўтказдик. Шу билан бирга бирканча кишилар билан шахсий суҳбатлар, ўртоқларча учрашув ва мунозаралар ташкил қилдик.

Натижада бизга шу нарса аён бўлдики, барча совет кишилари учун чинакам бахт-дунёда баркарор тинчлик, эркин меҳнат, ҳақиқий озодлик, адолат ва биродарлик ўрнатувчи коммунизм учун курашдир, уни барпо қилишда актив иштирок этишдир.

Агар биров мендан: «Сиз бахтлимисиз?» деб сўраса, мен дарҳол:

— Ҳа, бахтлиман,— деб жавоб бераман, — ёзади Тошкент районидаги Чоштепа қишлоқ советида яшовчи пенсионер 70 ёшлик Мубора она. Хўш, менинг бахтим нимада? Мен Октябрь инқилобига қадар ҳуқуқи поймол этилган, хўрланган, камситилган хотин-қизларнинг бири эдим. Умримнинг 24 йили қоронғиликда ўтди.

Маълумки, инқилобдан илгари ёш қизларга нисбатан бир буюм сингари муносабатда бўлинар, айни ўйнаб-куладиган чоғида улар паранжига ўралиб, жоҳил кишилар панжасига ташланар эди. Бундай ҳол менинг ҳам ёшлигимда бўлган. Ҳозирги ҳаётимни ўтмиш ҳаётим билан таққослар эканман, ўз бахтимдан чексиз қувонаман. Менинг бахтим, дастлаб, умумхалқ бахтидир.

Сирдарёлик 105 яшарли Сангин ота Бозорбоев «Правда» газетаси саҳифасидаги бир мақоласида шундай деб ёзган эди.

«Менимча, бахт ҳақида мен баъзи бир мулоҳазалар айтишга ҳақлиман. Мен ўз ҳаётимда жуда кўп нарсани кўрдим ва айтишим мумкин, ҳақиқатан ҳам, «бахт» сўзи революциядан олдинги бахтга тамоман ўхшамайди.

Менинг отам жуда оғир ҳаёт кечирди. Айрим вақтларда у бизга гапирарди: «Ўғилларим биз бугун бахтлимиз. Чунки ун, чой олиш учун пулимиз бор...» У раҳматлик, ҳақиқий бахтни кўрмасдан шундай ўлиб кетди.

Ҳозир менинг 50 дан ортиқ ўғил, невара ва эвараларим бор. Уларнинг кўпчилиги ишлайди, кўпчилиги ўқийди, ҳар бири ҳаётидан мамнун. Тўкчилик ва шодлик бизнинг уйимизга ҳам келди. Меҳнат қилинг ўғилларим, деб хитоб қиламан баъзида мен уларга, фақат меҳнатда ўзингизнинг ҳақиқий бахтингизни топишингиз мумкин».

Қандай чуқур ва маъноли фикр. Ҳақиқатан ҳам шундай. Атоқли ўзбек шоири Ҳамид Олимжон:

«Бахт топилмас ҳеч бир замонда,
Эл қул бўлса, бўлса яланғоч,
Жаннатларни яратган одам,
Натижада ўзи қолса оч»,

деб бежиз айтмаган. Мана кўряпсизми, юқоридаги кишиларнинг бахт ҳақидаги тушунчаси асосан бир хил, ягона мақсад, орзу-истакни ифода қилади.

Шундай бўлишлиги ҳам табиий, чунки буюк марксизм-ленинизм ғояси билан қуролланган, дунёда энг одил ва порлоқ коммунистик жамият қураётган, юксак савияли, софдил, совет кишилари учун бундан улуғ мақсад ва олий бахт йўқ ва бўлиши мумкин эмас.

Аммо бу масаланинг бир томони, гап шундаки унинг бошқа томони ҳам бор. Бахт — бу этика категориялари ичида энг мураккаб, айрим ҳолларда кишилар ўртасида кенг мунозарага олиб келувчи проблемалардан биридир.

Бир томондан қарасангиз, бахт — жуда ҳам кенг, бепоён чексиздек кўринади; иккинчи томондан эса, жуда ҳам тор шахсий маъно касб этади.

Ҳеч кимга сир эмас, биз барча кишиларга ҳақиқий озод ва бахтиёр ҳаёт келтираётган коммунистик жамият қуришда қанчалик муваффақиятларга эришган бўлсак ҳам, жамиятимизда бахтни— пул, мол-дунё йиғиш, ҳашаматли иморат қуришдан иборат деб билувчи нафси ўпқон, виждонсиз кишилар йўқ эмас. Албатта, бундай кишилар жуда озчилик. Лекин улар айрим кишиларга, айниқса ёшларга салбий таъсир қилиб коммунизм қуриш ишимизга жиддий халақит беришади. Бу ўринда шундай бир мисол келтириш характерлидир.

Бундан 2—3 йил олдин Тошкентдаги «Қизил Юлдуз» фабрикасида бир группа жиноятчилар устидан жиноий иш қўзғалиб, улар қаттиқ жазога тортилган эдилар, яъни фабриканинг собиқ директори М. Азизова, бош инженер М. Ғаффоров, цех бошлиғи Койфман-лар бошқа бир неча шахслар билан биргаликда 3—4 йил ичида давлатнинг бир қанча минг сўм пулини ўзлаштирганликлари фош қилинган эди. Бу бетамиз —очкўзлар бахтни пул, мол-дунёда деб билиб, ана шу қалбаки бахт йўлида халқимиз яратаётган, барпо қилаётган жамият хазинасига қўл чўзишдан қайтмадилар.

Уларни суд қилиш даврида беномус Ғаффоровдан нима учун унинг бундай йўлга кириб кетганлигини сўраганда у шундай деб жавоб берган: «Ҳаёт — бу пул. Пул ва яна пул. Бизнинг ҳамтовоқларимизнинг шиори ана шу бўлган. Пул бор экан прокурорми, судми... бари бир ҳаммасини қўлга оламиз деб ўйлаган эдик. Афсуски...».

Шу қисқагина эпизоднинг ўзи бу баднафсларнинг ким эканликларини, уларнинг ҳақиқий башараларини жуда яққол кўрсатиб турибди.

Аслида очкўзлик, мол-дунёга ҳирс қўйиш — синфий жамиятга хос бўлган характерли хусусиятлардан биридир. Чунки ишлаб чиқариш воситаларига бўлган хусусий мулкчилик кишиларни қулликка, кашшоқликка, турли кулфатларга гирифтор қилади; уларни бир коллективга, ягона оилага бирлаштириш у ёқда турсин, балки кишиларни бир-биридан ажратади, бирини иккинчисига душман қилиб қўяди. Бу ҳол эса ҳар бир кишининг фақат ўзи ҳақида ўз шахсий ҳаёти ҳақида кўпроқ қайғуришига олиб келади. Бундан ташқари капитализм даврида доимо учраб турадиган узлуксиз кризислар, ишсизлик ва очлик офатлари меҳнаткашларнинг эртаги кунига бўлган ишончини йўқотади. Шунга кўра улар эртаги «қора» кунига имконияти борича пул тўплаш, мол йиғишга ҳаракат қиладилар.

Социализм кишилар онгидаги бахтни нотўғри, тор тушунишга бутунлай барҳам берди, кишиларда ҳам мазмун, ҳам шакл жиҳатидан янги маъно касб этувчи тушунча ҳосил қилди.

Социализм даврида ишлаб чиқариш воситаларига бўлган ижтимоий муносабат кишиларни ягона мақсад асосида бир бутун оилага бирлаштирди, улар ўртасида чинакам ўртоқлик, дўстлик ва коллективизм муносабатларини вужудга келтирди. Шу асосда ижтимоий манфаат билан шахсий манфаат ўртасида асосан ягона бирлик, чинакам гармония ҳосил қилди. Бахт ва унга эришиш ҳақидаги айрим кишилар онгидаги баъзи бир нотўғри тасаввурлар, бу йўлдаги хатти-ҳаракатлар юксак фан ва техника тараққиёти асосида коммунистик мўл-кўлчиликни вужудга келтириш, коммунистик муносабатларни шакллантириш, коммунизм жамияти янги кишисини тарбиялаш жараёнида шубҳасиз, томомила йўқ бўлиб кетади.

Ана шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларнинг ҳар томонлама гармоник тараққий қилган, коммунизм жамиятини қуришга қодир, етук кишилар бўлиб чиқишлари учун алоҳида эътибор бериб келмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март ва сентябрь пленумлари қарорлари совет кишиларининг моддий ва маънавий эҳтиёжларини максимал даражада қондириш, уларнинг турмуш маданиятини янада яхшилаш соҳасида қилинган ғамхўрликнинг яққол намунасидир. Бу пленумларнинг қарорлари ҳозирги кунда муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда.

Партиямиз XXIII съезди қарорларини амалга оширилиши совет кишиларининг моддий ва маънавий ҳаётини янада яхшилаш, уларнинг ҳар томонлама тараққий қилган, ўз бахт ва ҳаёт мазмунини тўғри тушуниш, етук кишилар бўлиб камолат сари олға қўйилган яна бир катта қадам бўлади.

А. ЖУМАБОЕВ,
фалсафа фанлари кандидати.

ЮБИЛЯРИМИЗ

БИР КАСБДА— 35 ЙИЛ

35 йил орасида қанчадан-қанча ўзгаришлар, ўсишлар, улғайишлар бўлмайди дейсиз. Фотима опа Камолова Октябрь районидаги «Известия» номли 38-ўрта мактабнинг энг тажрибакор ўқитувчисидир. Фотима опа саводсизликни тугатишда актив қатнашган. Хотин-қизлар озодлиги учун курашган. Жуда кўп тўсиқларга дуч келган.

— Колхозлаштириш даврида халқни якка хўжаликдан коллектив хўжаликка ўз ихтиёри билан ўтказиш жуда мушкул эди,— дейди Фотима опа,— баъзилар якка хўжаликда қолишни истар эди.

Биз район партия комитети топшириғи билан колхозлаштириш масаласида жойларга чиқиб суҳбатлар уюштирар эдик. Мен бир районда тарқаб кетган колхозни яна тиклашга, МТС қуришга чақириб доклад қилдим. Фикримга ҳамма қўшилди. Ҳамма баравар қўл кўтарди.

Доклад тугади. Ҳамма тарқалди. Биз ҳам кетишга отландик. У пайтлар машина йўқ. Узоқ-узоқ масофага пиёда борардик. Клуб орқасидан ўтиб бораётиб, кеч кириб қолганини пайқадим. Эндигина кенг яйловдан ўтиб катта йўлга чиққанимни биламан. Қандайдир дайди «ўқ» менинг оёғимга тегди. Кейин билсам бу ўқ менга аталган экан. Лекин мени отиш, қўрқитиш билан йўлимдан қайтара олмадилар. Тезда даволаниб, яна ўз ишимга қайтдим...

Колхоз ташкил топди.

Ҳақиқий коммунист, ўз ишининг устаси, машҳур педагог партия ҳукуматимиз томонидан «Фахрий ёрлиқ»лар, «Шавкатли меҳнати учун» медали билан тақдирланди.

Фотима опани шаҳар мактаб ўқитувчиларининг ҳаммаси танийди. Чунки у ўқитувчиларнинг район кенгашларида мазмунли, методикага бой докладлар қилади.

Фотима опа аввал «Ҳақиқат» маҳалласида хотин-қизлар Советининг раиси, ҳозир эса шу маҳаллада ўртоқлик судининг бошлиғи бўлиб хизмат қилади. Биз Фотима опани доим бирорта иш билан банд ҳолда учратамиз.

Кеча Фотима опанинг туғилганига 55 йил, педагогик фаолиятига 35 йил тўлишини кенг нишонладик.

М. САЙДАЛИЕВА
ўқитувчи.

Қрим ерларида кўклам кезмоқда. Колхоз далаларининг тепасида эртаю-кеч моторларининг овози янграйди. Бу ерларда далаларни ўғитлаш ва экиш ишлари яхши бормоқда.

Симферополь районидаги «Путь Ленина» колхозининг механизаторлари айниқса яхши меҳнат қилмоқдлар. Ҳар бир агрегат кун сайин 38—40 гектардан ерга дон экмоқда. Суратда: тракторчи Анатолий Ведин далада кўриб турибсиз.

Ю. ИЛЬЕНКО фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

МАҚСУД ШАЙХЗОДА

ЎЛМАС СИЙМОЛАРИМИЗ

БАРҲАЁТ ОРЗУЛАР КУЙЧИСИ

Ўтган йилнинг 24 ноябрида ҳурматли устоз, домла Мақсуд Шайхзода Москвада узоқ даволангач, соғлиқлари ҳам, кайфиятлари ҳам анча тузалиб, ўз таъбирлари билан айтганда «Шаҳри ларзон»га яна қайтиб келдилар. У кишини зиёрат қилгани бордик. Тўйиб-тўйиб суҳбатлашдик. Янги режалари, хасталик вақтида ҳам ижодий меҳнатсиз туришни ўзларига эп кўрмаганликлари ҳақида мақсудона мутоиба билан сўзлаб, янги ашъорларидан бизни баҳраманд этдилар. Шунда биз шоир ва шоирнинг ижодий сиймоси ҳақида сўз очдик. У киши мана бундай дедилар:

— Ҳа, шоирнинг ўзи ўзи ҳақида тафаккур юритиши бағоят мушкул, ва айни чоғда, оппо-осон. Нега? Шунинг учунким, шоир ўз хислатларини (агарда бундай хислатлар шоирда мавжуд бўлса) баҳолашда жуда мушкул аҳволда қолади. Ахир, бу шоир ўзи куйлаган эзгу инсоний фазилат, яъни камтарликка хилоф-ку! Нега осон деб сўрарсиз? Чунки шоир босиб ўтган мураккаб ижодий йўлнинг барча севинчлари ва машаққатларини унинг ўзидан бўлак ҳеч ким яхшироқ тасаввур этиши мумкин эмас.

Биз устоздан «Тошкент оқшоми» газетхонларини янги шеърий бадиалари билан хушнуд этишни илтимос қилдик. У киши мамнуният билан рози бўлдилар. «Бир-икки кун ўйлаб кўрай, сиҳатим имконият бериши биланоқ, ўзим редакциянгизга меҳмон бўлиш ниятидаман, ана шунда арзугулик бўлса, янги шеърий бадиаларни ҳам элтурман», — дедилар.

Кўп афсуски, ногиҳоний айрилиқ бу эзгу орзуни рўёбга чиқмоғига моне бўлди. Бугун мутафаккир шоиримизнинг серфайз ва чуқур мазмунли шеърларидан саралаб тузилган бир гулдастани сиз ҳурматли газетхонларимизга тақдим этмоқдамиз.

КОММУНИЗМ МАНЗИЛИ ЁНОШАР ҲАР ДАҚИҚА

Мен кўп ёздим шеърлар, тинч ё жангий шеърлар.
Гоҳо кичик шеърлар, аксар янги шеърлар,
Гоҳо ўткинчи истаклар, гоҳо мангу тилаклар,
Гоҳ кечаги хотира, гоҳ эртанги тилаклар...
Энди келди азалий орзуларнинг даврони,
Орзуларнинг рўёбга чиқаётган замони,
Коммунизм манзили ёношар ҳар дақиқа:
У — тунов кун туш эди —у эртага ҳақиқат.

Мана ўтди бир соат, камайди йўл ораси,
Уфқларда кўринар адил бино қораси,
Кечадан бугун яқин, бугундан эрта яқин,
Меҳнатдошлар устидан болқийди қуёш ёрқин.
Кошки эди қўшиғим бир пиёла сув бўлса,
Чанқоғини босгали йўловчига тутилса!...
Шундай қўшиқ саналгай сафарнинг қатновчиси,
Шунда шоир бўлолгай гўзаллик яловчиси!

БАҲОР РУБОИЙЛАРИ

Иккидир ўлкамнинг фасли — баҳори,
Иккидир шоирнинг қофия ёри,
Бириси ҳар йилда уч ойлик меҳмон,
Бири Баҳористон — Совет диёри.

* * *

«Кўклам» деб аталган у сўлим ғазал,
«Ўлкам»га оҳангдош бўлгани гўзал,
Ҳар саҳар чечаклар уқдирар бизга,
Баҳорга меҳнатдан тож қўйсак афзал.

АЙРИЛИҚ

Кўп узоқ, қунт билан ишлади шоир,
Илҳомга бағишлаб олтин йилларни.
Бахш этди қоғозга чин майлларни,
Дил ўзи мавзуига бўлгандек асир.
Бошида сочларнинг кўпайди оқи,
Камайди сочларнинг ўзи, дарвоқе.
Ниҳоят, қўйилди дафтарга нуқта...
Асар тайёр бўлди. Поэма — улуғ...
Бир аср куйланган ўтли қўшиқда...
Яхши хизмат қилди, қаламга — қуллуғ!
Бироқ ёзилганда сўнгги саҳифа,
Шоир сезиб қолди ўзини ногоҳ —
Хазин ёлғизликда, ғариб ва хафа,
Гўё йўлда қолиб кетди бир ҳамроҳ,
Гўё ажралгандек севгили ёрдан,
Гўё ёшлигига видо этгандек,
Гўё йўлга чиқиб туққан диёрдан
Нотаниш шаҳарга кўчиб кетгандек.

СИЁҲДОНИМ

Қора кўз ошнам, эски сирдоним.
Ҳамиша мўралаб боқасан менга.
Бирга кўп ишладик, эй сиёҳдоним.
Ухламай-ухламай ўхшабсан тунга.
Байтларнинг ҳарфи-ю, ҳар бир нуқтаси —
Меҳнатинг теридан томган қатралар,
Хар қатра — кўз билан туш омиқтаси,
Сен билан ўртада бор хотиралар.
Топилмай қолганда гоҳо қофия,
Қоғоз чеккасига тизиб рўйхатлар,
Қанотли сўзларни уяма-уя —
Ахтариб овладик, топдик луғатлар.
Шу узоқ йилларда қора чашмангдан
Оққан сиёҳларни ўлчасак агар,—
Қўлласам классик муболаға ман —
Дер эдим: тенг келар Қора денгизга!
Ҳали қиладиган ишларимиз кўп,
Ҳали сиёҳдоним, қуримайсан тез.
Ҳали мавзулар бор йиғилган тўп-тўп,
Ҳали қаҳрамонлар кутиб турар кез.
Ҳали бор қаърингда мен ёзолмаган
Ўтли сарлавҳалар, сўнмас ғоялар,
Балки, кўра туриб мен сезолмаган —
Нотаниш ташбиҳлар ва ҳикоялар.
Сиёҳдон, замонга бизмиз жавобгар,
Йўқса, иккимизга ҳақли гап тегар.
Шу учун шоирга йўқ тиним куни,
Йўқ унга отпуска, хасталик узри.
На дуб ва омад ардоқлар уни,
На илҳом парисин ниёзи-назри...
Уйда ва курортда, йўлда — юришда,
Ва, ҳатто, ҳаммомда, ҳаттоки тушда,
Шоирнинг калласин ишхона дегин,
Юрагин бошига дугона дегин!..
Одамлар, ниятлар ва ҳодисалар
Дейдики: ярашмас сенга беғамлик!
Кунлар эшик қоқиб, ёзгин! — десалар,
Икки қўл, бир умр қилади камлик.
Сиёҳдон, омон бўл, ишчан ҳамдамим,
Ишонки, сўққабош бўлмагайсан ҳеч!
Сени кўп безовта қилди қаламим,
Сен ҳам ухлатмагин мени эрта-кеч!

МУШОҲАДАЛАР

(НАШРГА ҚАРАТИЛМАГАН ҚАЙДЛАР ДАФТАРИДАН)

* Қўшиқни эшитмоқ билан тингламоқ орасида катта фарқ бор, гарчи бу сўзлар илк қарашда маънодош калималардай туйилсалар ҳам... Нағмани эшитибсану тингламабсанми, демак уни асти англамапсан...

* Календардаги ҳар қандай ўн кундан адабий декада (ўн кунлик) ясаб бўлмайди, албатта. Адабиёт ва санъат декадалари узоқ йилларнинг якуни, буюк ижодий меҳнатнинг эл олдида кўригидир.

* Шеър билан «назм» ўртасидаги фарқни шоирларимиз ҳам, танқидчиларимиз ҳам аниқлаб олмагунча, «адаб бозори»да сўлғин ва ёвғон байтлар ҳақиқий юрак поэзиясига ғов бўлиб турғусидир.

* Бизнинг классик ғазалларимизнинг энг кўпи билан 7 байтдан (14 мисрадан) ошмаслигида буюк ҳикмат бор. Узун шеърларда лирик ҳарорат сўниб кетишини марҳум аждодлар яхши тушунганлар.

* Онанинг ўз чақалоғини аллалаб ухлатмоғи учун унинг, албатта, санъаткор муғанния бўлиши шарт эмас.

* Лоқайдлик билан ишланган тош тошлигича қолаверади, аммо меҳр қўйиб ясалган тош қўшиқ бўлиб жаранглайди.

* Хатолардан ибрат олмоқ — хатоларга эргашмоқ дегани эмас.

* Шоир сувни ва сувнинг турли кўринишларини севиб, тасвирлаб тараннум этгани яхши гап, албатта!.... У шўх ёмғирни, ўйган кўлларни, эрксевар булутларни, меҳнаткаш ариқларни, асов денгизларни, иффатли булоқларни, интизомли каналларни, танбал ҳовузларни, достонвори дарёларни, нозик шудрингларни куйласин, майли! Аммо, зинҳор, унинг байтлари сувларга тўлиб кетмасин!

* Китоблар борки, муаллифи тиригу, аммо улар ўзлари мурда... Аммо китоблар борки, ҳар ўқиганда, аллақачон ўлиб кетган авторини ҳаёт деб ўйлайсан!

* Шоир Н. диди нозик, тилга бой ҳассос ва идрокли бир санъаткор. Аммо, афсуски, унга меъёр туйғуси етмайдиганга ўхшайди. Шунинг учун унинг шеърларида бутунлик (классик адабиётчилар сўзи билан айтганда «якпоралик») йўқ. Тўнни киймасдан олдин яхшилаб қоқиб олиш фойда бўлганидек, шеърни ҳам ёзиб бўлгандан кейин силкитиб, губор ва хаслардан тозалаш ёмон бўлмас.

* Маънодош сўзларни ўрнида ишлатиш сўз санъаткори учун фарз. Масалан, луғатларда «одам», «киши», «инсон» синоним сўздек талқин этилади. Аммо жонли тилда шундай эмас. «Беш инсон келди» эмас, «беш киши келди» дейилади, «Сен киши эмассан», дейилмайди-ю, «Сен одам эмассан» дейилади. «Кишилик шундай бўлади» эмас, «одамгарчилик шундай бўлади» дейилади. Тилимизнинг шу товланиб туришида шоир учун не-не битмас-туганмас хазиналар бор!

ХИЁБОН

Шоир МИРТЕМИРГА

Луғатларда ўқигандим болалик чоғим:
Дарахт бўлса агар йўлнинг иккала ёғи
уни дерлар «Хиёбон»
(йўлчиларга соябон)...
Умрим йўли бир хиёбон дея ўйладим,
Шу туфайли боғу чаман куйин куйладим.
Шаҳарларим кўчаларин мен тинмай кездим,
Дарахтларнинг сони қадар мисралар тиздим.
Кундузлари хиёбонда пана изладим,
Ваъда берган бевафони оқшом кўзладим.
Оҳ, ёшликнинг оқшомлари ўхшамас тунга,
Ёшликдаги тунлар ўзи қовушар тонгга.
Оқшом пайти хиёбоннинг гашти ўзгача,
(Зумрад кўзли илк баҳордан олтин кузгача)...
Тобланганда фонусларнинг нури баргларда,
Барглар уни олқишларди шўх чапакларда.
Мен Бокуда, Доғистонда, Дарбанд томонда,
Москвада, Самарқандда ва Андижонда
Неча ларзон сояларда излар қолдирдим,
Неча ёзу неча созу сўзлар қолдирдим.
Хиёбонлар яшар эди хотиротимда,
Балки ҳар бир қўшиғимда, нақоротимда.
Яшар эди бўсаларнинг тўплами каби.
Севгиларнинг апрелдаги кўклами каби,
Уйғонсам ҳам унутилмас ширин туш каби,
Мени тушдан уйғотолган сайроқ қуш каби,
Хиёбонлар кўрганманки, хаёлот йўсун.
Маснавийнинг байтларидек хушбичим, узун.
...Аммо толе мени доим эркаламади,
Баъзан замон йилни-йилга ҳеч уламади,
Ноумидлик шайтонда,
Умид ўлмас инсонда.
Кўмилганда ғаразларнинг бадбахт амали,
Шеъримга ҳам келиб қолди янграмоқ гали,
Чиқиб қолдим Ватаннинг кенг хиёбонига,
Хиёбонки, элтар ёруғ нур давронига,
Аммо энди бу хиёбон ўлчовли эмас.
Кўча эмас, боғча эмас ва ҳовли эмас.
Якка толе офтоби бир оқшом чўкар,
Ёлғиз умр хиёбони бир куни тугар.
У ё денгиз ёқасида адо бўлади,
Ё шаҳарнинг орқасида битиб қолади,
Ё тоғларнинг этагида охирга етар,
Мисли бахши эртагида можаро битар.
Аммо тарих хиёбони битмас уфқда,
Башар ўзин тарихига қўймайди нуқта.
Зеҳнимга шу тушунча
Келмади осонликча.
Қиссамга чин гувоҳ, боқ —
Сочларимга тушган оқ...

ШОИР ҚАЛБИ ДУНЁНИ ТИНГЛАР...

Шоир қалбин дарчаларидан
Кириб келар турли овозлар.
Ер юзининг кўчаларидан
Кундузидан,
Кечаларидан —
Келар унлар — дилга ҳамрозлар:
Анҳор бўйи, оқшом чоғида
Ошиқларнинг пичирлагани,
Жонон ўпиб ёр дудоғидан
«Жоним!» дея шивирлагани,
Мўғилистон бўз-қирларида
Арғумоқлар дукирлагани.
Эльбурснинг бағирларида
Гулханларнинг гуриллагани,
Зангиборда найнинг куйлари.
У куйларда гуркирар очиқ
Қалампир мунчоқнинг бўйлари,
Шундай хидки, куйик ва аччиқ,
Оҳ англайман, сизда оҳанглар,
Африканинг қаҳри жаранглар.
Жазоирда барбар қизининг
Кўкрагидан қайнар нола-оҳ.
Эсиз, унинг шуноласининг
Ҳатто, ранги қора,
Сим-сиёҳ.
Изтиробли Бағдод нағмаси,
Оқиб келар дилга ҳаммаси...
Шоир қалбин дарчаларидан
Кириб келар турли товушлар,
Гуржистоннинг боғчаларидан
Кўп ёқимли, нурли товушлар.
Дўстлик ели ширин визиллар
Юрар,
юрар шўх етти йиллар,
Янги-янги босиб манзиллар.
Мирзачўлда тупроқ ўпириб
Тракторлар чаққон пишқирар.
Любланада толда ўтириб
Тонгни қутлаб хўроз қичқирар.
Ленин номли атомоходнинг
Босимидан музлар тарсиллар.
Маррасига етган чопағон
Суюниб ҳам толиб ҳарсиллар.
Шоир қалбин дарчаларидан,
Талай товуш келиб киради.
Худди борлиқ парчаларидан
Яратилар дунё сурати.
Товушларнинг кичик, улуғи
Товушларнинг ҳиди
Бўйи бор.
Товушларнинг совуқ, илиғи,
Товушларнинг ранги-рўйи бор.
Товушларнинг ширин-аччиғи,
Бордир, ҳатто, юмшоқ қаттиғи.
Шоир рассом бўлсайди агар
Чизар эди шундан лавҳалар.
Улар келар сўрамай рухсат,
Ижозатга, ахир, не ҳожат!
Зотан,
Рухсат бермай кўрсин-чи!
Шоир агар бермаса жавоб,
Жабрин тортар ўзи биринчи,
Шумшук бўлиб қолади шу тоб,
На саломлар унга, на хитоб.
Шоирлиги адо бўлади,
Қулоқ битиб қурийди таъби,
Нашъалардан жудо бўлади,
Сув қуриган бир чашма каби.
Йўқ,
Товушлар бутун оламдан,
Сувдан,
Ойдан,
Қишдан
Кўкламдан
Диёрлардан, азиз ўлкамдан
Хуш келгайлар шоир дилига.
Гўзалликнинг иш артелига
Кўп хилма-хил бўлса товушлар,
Шунча ортар яхши ташвишлар,
Ва шоирга шеър ёзишлар.
Ҳаво кирмас мангу берк хона,
Гўристонда ғариб соғона.
Соғона — қалб! Кимга керак у?
Ахир, шоир ҳали тирик-ку!

БОҒБОН

Пешонада қадим ажинлар,
Кўзда аён тупроқнинг сири,
Эшитмоқни билгандан бери —
Ариқларнинг нағмасин тинглар.
Хаёлида юзлаб гул-чечак,
Ҳар меванинг эсда лақаби,
Ёш дарахтлар мисли келинчак,
У меҳрибон қайноти каби.
Кеча ана илк баҳор куни,
Ул ўтқазди нокнинг кўчатин,
Уйлантириб ер билан уни,
Бу никоҳнинг ёзди ҳужжатин:
— «Мен емасам балки мевасин,
Аммо дилда аҳмоқ ҳавасин
Босолмайман... Боболар эккан
Дарахтлардан фарзандлар еган!».
Боғбонларда шу одат экан.

Фарғона, ВОДИЛ.

МЕНИ АКА ДЕЙДИЛАР...

Қўшиқларда, олишувларда.
Жангномада ва ашулада,
Ўтиб кетди ёшлик йиллари,
Кўп ҳикматлар йиғдим каллада.
Кечдим шундай умр чўлини,
Сакраб кетдим чорак асрдан,
Яқинлашди ўттизга ҳаёт,
Айрилмадим нозли шеърдан!
Кунларимни олдим елкага,
Бордим карвон билан йўлимдан,
Тўхта, дедим, масъул кунларга,
Чопди кунлар жанговар-хандон.
Тўхтамади замон дарёси,
Кунлар ортди, узанди бўйим,
Созу суҳбат мавзуи эмас,
Кишиликдир ўйлаган ўйим.
Недир недир ҳаёт мантиқи?
Ўсиш, қариш қонуни нега?
Кўпларни мен ака дер эдим?
Энди мени дейдилар ака!
Шундай ўтди умр йиллари,
Тўлқинларда кўтардим овоз,
Қайтмадим толган қадам-ла,
Ўзим қилдим шамолни пешвоз.
Энди мени ака дейдилар!
Сочлар аро синган оқ тола,
Лекин ҳар кун янгидир ҳаёт,
Бўғизимда яшнайди ялла,
Тондим ўзим туғилган йилдан,
Тондим, ҳатто, ойдан, ҳафтадан,
Менга керак Толстойча умр,
Чинор қадар яшажакман.

Кисловодск.

ЭШИТ!

(Ҳ. ОЛИМЖОН ХОТИРАСИ)

Индирар-кан сени тобутда
У охирги манзилингга биз,
Биласанми, ғамли минутда —
Қайси кунни эсладим? Эсиз!...
Бир кун эди, узоқ сафардан —
Қайтган эдинг бахтиёр, хандон,
Қучоқлашиб, ташна лаб билан —
Ўпишгандик иккимиз у он.
Шу паришон хаёл-ла, — аттанг! —
Қарар эдим лабингга энди,
Оҳ, наҳотки, бу кун дафъатан
У сўзамол дудоқлар тинди?!
Мен ҳам олиб бир сиқим тупроқ
Мозорингга ташладим: одат!
Ўйлармидим, оҳ азиз ўртоқ —
Кун келарки, дилга тўлиб дард,
Мен ўпган у лабларга бу гал —
Ташларман деб, афсуски тупроқ!

ЎЗИМ ҲАҚИМДА ИККИ ОҒИЗ СЎЗ

...Мен агар азиз китобхонларимга, ҳали алифбони эгалламасдан олдин шеър яратганман, деб айтсам, улар балки менинг бу гапимни ё ҳазил, ёҳуд киноявий маънода бир муболағадир, деб талқин қилишлари мумкин. Аммо бу чин гап. Менинг отам раҳматлик (ўз замонасининг илғор зиёлиси, доктор) одатда болаларга шеър ўқиб берар ва кейинча айрим сўзларни айтиб бериб, шу сўзга мос қофия топишни бизлардан талаб қилар эди. Қофия ҳам вазн оҳангига қулоғим ўрганиб кетиб, мен беш яшарлигимда 8—10 мисрадан иборат бир «масал» тўқиганим эсимда. Албатта, муайян фикр ва сюжетдан холи бўлган бу «масал» бўри билан олмахон ҳақида тўқилган эди. Ҳар қалай, шеърга муҳаббат умримнинг илк йилларидан бошлаб қонимга, қалбимга, фикримга сингиб кетганини журъат билан айта оламан.

Ҳозир, чўтлаб қарасам, Тошкентда бир вақтлар чиқиб турган «Шарқ ҳақиқати» газетасида биринчи шеърим «Трактор»нинг босилишига (1929) 34 йил бўлибди. Аммо шеър ва шеъриятга бўлган ихлос ва мафтунлик ҳамоно эскича!... Албатта, шоирнинг ҳамма ёзган асарлари бир даражада яхши бўлиши амри маҳолдир. Лекин, фикримча шоир ўз ёзган асарларидан доимо қаноатланмаслик хиссини туюши шарт. Мен, шахсан, доимо бирон шеърни ёки достонни тугаллаб, бир неча кун ўқимай ташлаб қўяман ва кейинроқ ўқиб кўрсам, ўзимда аллақандай норозилик туяман. Менга шундай туюладики, қўлимдаги асарни ёзганимдан кўра дурустроқ ёзишим қўлимдан келар эди. Аммо, афсуски, тайёр асарни, турли сабабларга кўра, бутунлай йиртиб ташлаб ўша мавзуда тамомила янги бир асар ёзиш ҳамма вақт муяссар бўлавермайди.

Мен, бизнинг ўзбек совет поэзиямизда, «ёши катталар» деб аталган шоирлар авлодига мансубман. Бу авлод 20-йилларнинг романтик ҳавосида қад кўтарган, 30-йилларнинг қурилиш маъракасида пишиққан, 40-йилларнинг жанг синовида суяги қотган ва 50 йилларнинг тинч ижод муҳитида активлик кўрсатган авлоддир. Бу авлод коммунизм қурилишига туташиб кетган 60-йилларнинг буюк илҳомбахш вазифалари билан жўшаётган «эски гвардия»ни ташкил этади.

Бу авлоднинг бир аъзоси бўлган мен ҳам 25 га яқин шеърий тўпламлар нашр эттирдим. Ўзбек тупроғини қайтадан эккан илк тракторларнинг мадҳиясидан бошлаб, фазо йўлларини айланувчи олтин кемалардаги сайёҳларни тараннум этишгача барча муҳим ҳодисалар, халқимизнинг меҳнат қаҳрамонлиги, партиямизнинг улуғвор шиорлари, кураш ва жанг, озодлик ва дўстлик, бахт ва алам, юртнинг гўзал манзаралари ва инсоннинг маънавий жамоли менинг қаламимга ошно, дилимга мазмун бўлиб келди.

Шоир биринчи галда ўз ватанининг граждани, халқининг хизматкори, партиянинг дастёридир. Инсон руҳини тарбиялаш, одамда яхшилик унсурларини кўпайтириш, халқда гўзаллик ва нафосат туйғусини янада баланд даражага кўтариш, коммунизм ишчисини тайёрлаш, совет санъатининг муқаддас вазифасидир.

Бу муқаддас вазифага мен ҳам ўртоқларим қаторида бир қатра ҳисса қўшган бўлсам, демак, дунёда беҳуда яшамабман деб ҳисоблашга ҳаққим бор.

1963 йил.

ҒАЗАЛХОН ИНСОН

(УСТОЗИМ ХОТИРАСИГА)

Айрилиқ-айрилиқ! Тиғли найзасан.
Юракка, фалакка бердинг, ларза сан!!
Чақмоқдек бир зумда поралаб кетдинг,
Мунаввар дилимни қоралаб кетдинг...
Йўқ, рози эмасман ҳукмингга, ажал,
Чамамда адашиб қолдинг сен бу гал...
Хизмати давронга лойиқ инсонни,
Гулзорлар яратган содиқ боғбонни —
Маҳв этдинг бемаврид, ноҳақ, бесабаб...
Қилмишинг бир умр юрамиз қарғаб...
Пушаймон қиламиз, афсус, пушаймон...
Кошкийди пушаймон бағишласа жон!
Ишонгим келмайди машъум хабарга.
Ниятинг кўчириб бўлмай дафтарга.
Наҳотки қўлингда қолди довотинг,
Наҳотки узилди қўшиқ, баётинг!
Юммагин кўз ойнак таққан кўзингни,
Инсонга маънодор боққан кўзингни!
Ўқиб бер Беруний фожиасини,
Беркитма кўнглингнинг хазинасини!
Ўқиб бер бир даста янги шеърингни,
Омуҳта қилинган ақлу меҳрингни...

* * *

Бебаҳо шоирдан юрт бўлди жудо...
Юракда, фалакда фақат: «Алвидо!»
Узилмас давронга жўр бўлган сози,
Даврада жаранглар мағрур овози...
Қалбида булоқдай гапи кўп эди,
Ўхшаши топилмас файласуф эди.
Хусусан шеърда ягона эрди,
Мушкулни ечишда мардона эрди.
Ҳар шеъри ҳар сўзи-юрак кўзгуси,
Ҳар ноёб асари-халқнинг орзуси.
Шарафлар келтирди Ўзбекистонга,
Марсия керакмас бу зўр инсонга!
Устозим! Улуғбек халқи қошингда,
Устозим! Навоий Шарқи бошингда...
Деҳқону, ишчи-ю, олим, арбоб ҳам...
Шеърингга нур берган саҳий офтоб ҳам,
Қошингдан ўтмакда ризолик айтиб...
Тўлқинлар кетидан тўлқинлар қайтиб—
Одамлар денгизин чайқатар тинмай...
Йиғлайди чанг, дутор, ғижжак, сато, най...
Ўтди бошин эгиб Жалолиддин ҳам —
Ўша Шукур Бурхон, мағрур боши ҳам.

* * *

Барҳаёт қолади достонимизда,
Барҳаёт қолади давронимизда,
Барҳаёт қолади таронамизда,
Барҳаёт қолади ҳар хонамизда,
У пайдо бўлади остонамизда,
У пайдо бўлади Фарғонамизда...
Тошкент кўчаларин кезиб юради,
Дўстларнинг севгисин сезиб юради,
Димоққа уради гуллар атрини,
Булбуллар такрорлар Мақсуд сатрини...
У сўзга чиқади қурултойларда,
У суҳбат қуради сўлим жойларда,
Мирзо Улуғбекдек фидокор ўғлон,
Халқига меҳрибон, вафодор ўғлон,
Инсонлик тожини тутган озода —
Барҳаёт қолади Мақсуд Шайхзода!

ЁНҒИН МИРЗО

20 февраль, тонг.

ҚАРДОШЛИК РУБОИЙЛАРИ

Қардошлик — кўнгиллар аро кўприкдир,
Кўзларнинг соқчиси нозик киприкдир,
Тиллар ҳар турли-ю, тилмоч керак-мас
Ҳар тилда беш бурчак юлдуз табрикдир.

* * *

«Салом» битта сўзки жавобсиз қолмас,
Ҳеч қайси тарози уни тортолмас,
Юрак саломига «алик» деганлар —
Юракдош, шу учун ёт деб аталмас.

* * *

Гарчи ҳар кишининг бўлак бахти бор,
Гарчи ҳар ўлканинг ўз пойтахти бор,
Аммо харитада қизил юртларнинг —
Бир дили, бир эли, битта вақти бор.

ҚАНИ УЛ?

(ШАЙХЗОДАГА)

Таваллуд айлади Кур соҳилида,
Аллалар тинглади азим чинордан.
Шоир деб танилди ўзбек элида,
Кўрмоққа келарди дўстлар йироқдан.
Наҳри Кур шоир-ла бўлсам дер ҳамроз,
Жўш уриб қирғоқни савар беомон.
Чинордан сўроқлар: «Қани ул шўх соз,
Қалбларга ўт солган шоири замон?!»

Ихтиёр РИЗО,
озар шоири.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ПРЕЗИДЕНТ СУКАРНОНИНГ СИЁСИЙ ҲАЛОКАТИ

Гапнинг очиғини айтганда, доктор Сукарно энди президент эмас. Шарқий-жанубий Осиё мамлакатлари бўйича мутахассислардан бири аниқ қилиб айтганидек «Индонезияни жаҳон харитасига киритган» ва 22 йил давомида мамлакатни бошқариб турган йўлбошчининг сиёсий ҳалокати эътиборни ўзига тортмай қолмайди. Сукарно ўз вақтида Индонезиянинг миллий мустақиллиги, мамлакатни бирлаштириш учун курашда озмунча иш қилган эмас, у «Мустақиллик, адолат ва гуллаб-яшнаш»нинг ярим илоҳий символи бўлиб қолган эди. Энди эса у ҳеч ким эмас.

Бундан роса бир йил илгари ва «30 сентябрь ҳаракати» деб аталган муваффақиятсиз тўнтаришдан кейин олти ой ўтгач Сукарно олий ҳарбий қўмондонликнинг сиқиғи остида бутун ҳокимиятни Генерал Сухартога топшириб, ўзи номигагина «революциянинг буюк доҳийси» олий бош қўмондон ва Индонезия президенти бўлиб қолган эди. Шундан сўнг манфаатдор доиралар Сукарнонинг позицияларини қадам-бақадам олаверишди. Жакартада президентнинг номини 30 сентябрь воқеалари билан тез-тез боғлайдиган бўлиб қолишди. Бундай овозлар Унтунг ва Еьона устидан олиб борилган фавқулодда ҳарбий трибунал мажлисларида ва айниқса «давлатнинг иккинчи кишиси» — собиқ ички ишлар министри Субандриони суд қилиш вақтида эшитилди. Суд Субандриони «Жакарта билан Пекинни бир-бирига боғловчи звено эди. Хитой раҳбарлари ўз иғвогарлик йўлларига амал қилиб, бу звено орқали ташқи ва ички сиёсат масалаларида Индонезия ҳукуматига маслаҳат берибгина қолмай, балки ўз талабларини буюрадиган ҳам бўлиб қолган эдилар» деб маълум қилди.

Ҳар қалай Сукарно аслида Бандунг конференциясининг руҳидан чекиниб, тинч яшаш ғояларига қарши чиқабошлади ва хавфли авантюралар йўлига ўтиб қолди. Кўпгина мамлакатлар, шу жумладан СССР Бирлашган Миллатлар Ташкилоти мавжуд ҳамма камчиликларидан қатъий назар, империализм ва мустамлакачиликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши курашнинг таъсирли халқаро институти деб ҳисоблаб турган бир пайтда Сукарно Индонезияни БМТ дан чиқариб олди. Бу ҳаракат эса Индонезия манфаатларига зарар етказди. Сукарно • мамлакатнинг марказий вазифаси. Бу эса ҳар йили давлат бюджетининг 80 процентигача қисмини еб юборди. Малайзияга «қарши туриш»дан иборат деб эълон қилди. Пекин бошлиқлари бу давлатларни бир-бирига қарши гиж-гижладилар, «қарши туриш» сиёсати улар учун жуда маъқул эди-да.

Индонезия экономикаси инқирозга юз тутди. Президент эса гуллаб-яшнаш ҳақида гапирарди

Реакция мамлакатда сунъий йўл билан юзага келтирилган бу вазиятдан фойдаланиб, компартияга, барча тараққийпарвар кучларга оғир зарба берди. Ороллар ватанпарварларнинг қонига беланди. Сукарно эса ҳамон гуллаб-яшнаш ҳақида гапирар, ҳалокатнинг теранлигини тасаввур қилиб кўрмасдан, турли афсонавий лойиҳаларни таклиф қиларди.

Индонезиянинг бошидан кечирганлари учун доктор Сукарно шахсан нақадар катта жавобгар эканлигини ҳали тарихчилар ёзишар.

Индонезиянинг янги ҳукумати тутаётган йўл ҳақида гапиришга ҳали вақт бор. Аммо ҳозирги бошлиқларнинг блокларга қўшилмаслик ҳақидаги баёнотлари турмушга тадбиқ этилса, агар бу бошлиқлар мамлакатнинг империалистик таъсир доирасига тортилишига йўл қўйишмаса, Индонезия ҳозирги замонда муносиб ўрин эгаллай олади ва бу унинг дўстларини қувонтиражак албатта.

Фақат бир нарсага — турли тусдаги мустамлакачиларга қарши қаҳрамонона кураш анъаналарига эга бўлган Индонезия халқининг асабий изтироблардан провардида ўзини ўнглаб олишига, янги куч-қувват тўплашига ва эришган ғалабаларни сақлаб қолишига ҳеч шубҳаланмаса бўлади.

В. ВЕРБЕНКО,
(АПН).

ЎЗ ҲУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛМОҚДАЛАР

КОЛУМБИЯ

ГАВАНА. Колумбиянинг Медельин шаҳридаги «Титан» қурилиш корхонаси ишчиларининг забостовкаси 1480 кун давом этмоқда. Бу забастовка деб хабар беради пренса латина агентлигининг мухбири Боготадан. Колумбия ишчилар ҳаракати тарихида энг узоқ давом этган забастовкадир. Забастовка корхонанинг ёпилиши ва ишчиларнинг ялпи ишдан бўшатилиши муносабати билан эълон қилинди.

Иш ташловчилар касаба союз маблағларидан молиявий нафақа ва бошқа корхоналарнинг меҳнаткашларидан ёрдам олмоқдалар.

ПОКИСТОН

КАРОЧИ. Шарқий Покистон пойтахти Даккада ва унинг атроф-теварагида жут саноати ишчиларидан 30 мингдан кўпроқ киши иш ташламоқда. Улар иш ҳақининг кўпайтирилишини, меҳнат шароитининг яхшиланишини ҳамда ишчиларнинг мақбул нархларда гуруч ва нон билан таъминлашларини талаб қилмоқдалар.

(ТАСС).

ЗАМОНАВИЙ БЕШКУРАШ

СПАРТАКИАДА ОЛДИДАН

Спортнинг кўпгина турлари бўйича шуғулланувчилар ҳозирги вақтда СССР халқлари IV юбилей спартакиадасига тайёргарлик кўриш учун турли турнирларда, мусобақаларда қатнашиб, ўз маҳоратларини оширмоқдалар. Яқинда Тошкентда бўлиб ўтган Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон, Озарбайжон ва Москва бешкурашчиларининг учрашуви ҳам шу мақсадда ўтказилган эди. Ўзбек бешкурашчилари икки составда қатнашдилар.

Мусобақаларнинг биринчиси — чавандозлар пойгаси бўлди. Ўзбекистон вакили Владимир Збиковский 1800 метрлик масофани ўн минуту, 17 секундда босиб ўтиб, «Лекок» оти билан иккинчи ўринни олди. Николай Бистригин шу йўлни 26 секунд кейин босган бўлса ҳам штраф очколари олмаганлиги учун биринчи ўринга кўтарилди.

Ўзбекистон терма командасининг бошқа аъзолари унчалик яхши қатнаша олмади. Жумладан, спорт мастери Валерий Шерстобитов тўққизинчи, ўн олти яшар навқирон чавандоз Дамир Габбасов ўнинчи ўринни олди.

СУРАТДА: спорт мастери В. Шерстобитов масъулиятли учрашув олдидан.

Чавандозлик бўйича 2750 очко олган Қирғизистон командаси умуман пешқадамлик қилди.

Сельмаш заводининг спорт зали қиличбозлик бўйича мусобақаларни томошабинлар марок билан кўришди. Қозоғистонлик Борис Сариев энг кўп ғалабага эришди. Қиличбозликда ўзбек командаси бешинчи ўринни эгаллади.

Отиш бўйича эса командамиз анча муваффақиятли қатнашди. Республикамиз командасининг аъзоси спорт мастери Сергей Шупаков ва Михаил Матюнин озарбайжонлик Олег Торчинскийдан кейин иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллашди. Ўзбек бешкурашчилари командалар ўртасида пешқадамлик қилишди.

Сузиш бўйича мусобақаларда бизнинг иккинчи командамиз кучли эканлиги маълум бўлди. Спорт мастери Вячеслав Гаранин 300 метрга сузишда 3 минуту 47,2 секунд натижа билан биринчи ўринни эгаллади, иккинчи ўринни эса москвалик Мозгов олди.

Тўрт километрга югуриш бўйича Қирғизистон командаси биринчиликни эгаллади. Туркманистонликлар улардан 26 очко кам олиб иккинчи ўринни қўлга киритишди. Ўзбекистоннинг биринчи ва иккинчи командалари бешинчи ва олтинчи ўринни эгалладилар.

12.884 очко билан Қирғизистон бешкурашчилар биринчи, 12.707 очко билан ўзбек спортчилар иккинчи, 12.477 очко билан қозоқ спортчилар учинчи ўринга эга бўлишди.

Шундай қилиб, бу ўйинлар катта кураш олдидан куч синашув бўлди. Эндиликда командалар бу ўйинларда йўл қўйилган камчиликларни тузатиб, янада олға интилишлари мумкин.

Терма командамизнинг бош тренери В. Карбанков ва республика бош тренери Борис Евсеевлар биздаги бешкураш ташвишли аҳволда эканлигини айтдилар. Бизда бу спорт тури бўйича махсус мактаб йўқлиги салбий таъсир кўрсатмоқда.

Гаранинни ҳисобга олмаганда, умуман командa сузиш ва қиличбозлик бўйича бўш ўйнаётир. Мусобақаларда эришилган натижалар биринчи ва иккинчи разрядли ўйинчилар суръатидан юқори эмас. Спорт мастерлари учун эса бу камлик қилади.

СССР халқлари спартакиадасигача бўлган вақт ичида командамиз мавжуд камчиликларни бартараф эта олармикин? Бунинг учун терма команданинг тренерларигина жавобгар деб ўйлайсизми? Бу бутун республика спорт жамоатчилигининг ҳам шарафли бурчидир. Спортчилар юксак муваффақиятларга эришишлари учун уларга машқ қилиш шароитларини тўла яратиб бериш керак.

Э. ЙУЛДОШЕВ.

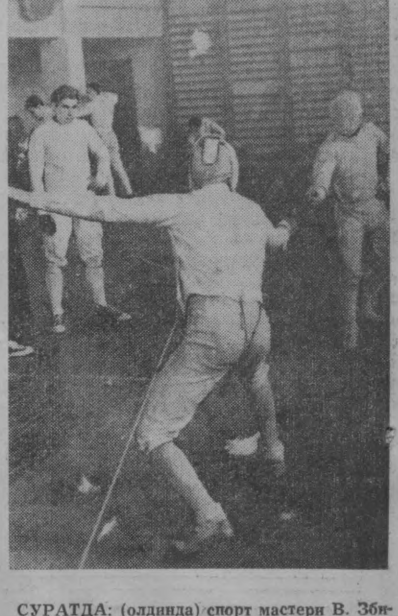

СУРАТДА: (олдинда) спорт мастери В. Збиковский Туркманистон вакили Панов билан учрашаётган пайти.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА...

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

29 МАРТДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 Эстрада чолғу ансамбллари чалади.
18.30 СССР халқларининг куйлари.
19.20 Қозоқ куйлари.
20.00 **«Ғазал ва қўшиқлар кечаси».** Адабий-музикали радиокомпозиция.
20.45 **«Темирйўлчилар суръатни тобора оширмоқдалар»** деган эшиттириш (ўзбекча).
21.20 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт,**
22.00 **«Октябрь ва жаҳон»** (ўзбекча).
22.15 **Рақсга таклиф этамиз.**
22.40 **Поэзия кечаси.** Мирмуҳсиннинг янги шеърлари (ўзбекча).
23.20 **Концерт.**
23.35 Хоккей бўйича жаҳон биринчилиги. СССР—Чехословакия терма командалари ўйини. Венадан олиб эшиттирилади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 **Ҳардош халқлар адабиёти** (ўзбекча).
19.30 Болгария халқларининг революцион ва партизан қўшиқлари.
20.10 «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси. Такрорий эшиттириш.
20.50 **«Дастлабки қалдирғочлардан бири».** Қозоғистон радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
21.00 **Ханифа Мавлонова ва Н. Аминов концерти** (тожикча).
21.30 Корейс куйлари.

30 МАРТДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 **Ўзбекистон радиоси эстрада оркестрининг концерти.**
9.30 Фортепьяно пьесалари.
9.45 **«Жаҳон бир ҳафта ичида»** деган суҳбат (тожикча).
10.30 Совет киноси куйлари.
11.10 **«Беш йиллик илғорлари»** деган эшиттириш (ўзбекча).
11.20 **Енгил куйлар.**
12.15 **Ўзбек давлат филармонияси халқ чолғу оркестрининг концерти.**
12.50 «Литва коммунистлари Петроградда». Литва радиосининг эшиттириши (русча).
13.30 Дўстларимиз эстрадаси.
16.10 **Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан. «Композитор Дадаали Соатқулов».** Концерт-очерк (ўзбекча).
18.10 А. НАВОИЙ ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН. Филология фанлари доктори М. Афзаловнинг **«Фарҳод ва Ширин» халқ ижодида»** деган суҳбати (ўзбекча).
18.30 Совет Армияси жангчиларининг талабларига мувофиқ концерт.
19.20 Татар куйлари.
20.00 «Октябрь» радиостанциясининг программаси (русча).
20.30 «Янги Тошкентни қураётганлар, сизлар учун» деган концерт.
21.20 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.00 **«Қардош коммунистик партиялар ҳаётидан»** (ўзбекча).
22.10 **Қувонч қўшиқлари.**
22.40 Ленин мукофотига тавсия этилган асарлар. С. Муқанов. «Ҳаёт мактаби» (русча).
23.20 **Лирика кечаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Сиз ёқтирган артистлар концерти.
19.00 «ЁШЛАР ИЖОДИ» (ўзбекча).
19.30 Ўзбекистон композиторларининг камер куйлари.
20.10 **Ўзбек опералардан парчалар.**
20.50 «Рентабеллик асосида» деган эшиттириш (русча).
21.00 **«Октябрнинг 50 баҳори».** Адабий-музикали эшиттириш (тожикча).
21.30 «Черкашина куйлайди». Украина радиосининг эшиттириши.

«ЗАНГОРИ» ЭКРАНДА

29 МАРТДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:

18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 **Болалар учун қўғирчоқ фильм.**
18.35 Саноат ходимлари учун эшиттириш.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

18.55 Эшиттиришлар программаси.
19.00 Интервидение. Хоккей бўйича жаҳон биринчилиги учун. Швеция—Канада. Венадан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида теляянгиликлар.
21.20 «Қаҳрамонлик ҳақида ҳикоялар». Ёзувчи С. Смирнов суҳбати.
22.00 Интервидение. Хоккей бўйича жаҳон биринчилиги учун. СССР—ЧССР. Венадан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телеянгиликлар.
00.20 Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:

18.00 **«Саҳнада қўғирчоқлар».** Болалар учун кинофильм.
18.55 «Фанга бағишланган ҳаёт». Телеочерк.
19.10 Телевизион янгиликлар.
19.20 «Оқ қор». Свердловск шаҳар ёш ижрочиларининг концерти.

Ўзбек тилида:

20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 **Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленуми қарорлари амалда.** «ҚИШЛОҚ ЖАМОЛИ».
20.30 **Область театрлари фестивали.** С. Айний номидаги Бухоро область театри артистларининг концерти.
21.50 «ВОРИСЛАР». Бадиий фильм.

30 МАРТДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ЎҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА
Рус тилида:

10.55 Эшиттиришлар программаси.
11.00 «Космонавтлар Калуга ва Ленинградда». Илмий-оммабоп фильм.
11.10 **«Капитан Тенкеш».** Телевизион бадиий фильмнинг 11 ва 12-сериялари.

Ўзбек тилида:

12.00 «СЕМУРҒ». Алишер Навоий номидаги опера ва балет театрининг балети.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

14.00 Телевизион янгиликлар.
14.15 **«Китоб вахтаси».** Тошкентдан олиб кўрсатилади.
15.00 «Олтин шайба» мукофоти учун мусобақалар.

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 **«Бир соатлик қаҳрамон».** Болалар учун кинофильм.
18.25 Халқ контроли амалда.
18.45 ФИЛЬМ-БАЛЕТ.
20.05 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

20.10 Телевизион янгиликлар.
20.25 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. **«Баҳорнинг бир куни йилга татийди».**
20.45 **«Экран табассумлари».** Кино эшиттириш.
21.30 **Совет Ўзбекистони санъат усталари.** Муроджон Аҳмедов (Фарғона шаҳридан олиб кўрсатилади).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
Ўзбек тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 **Болалар учун мультфильм.**
18.20 Ўқув эшиттиришлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун. **Чизма геометрия.**
19.25 **«Фан—пахтакорларга».**

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги олдидан. «Ильичнинг кичик укаси». Симферополдан олиб кўрсатилади.
20.20 Музикали маяк.
20.30 Қишлоқ янгиликлари.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.10 «Кулаётган киши». Ҳужжатли фильм. (ГДР).
22.10 Э. Григнинг «Сольвейг» балети. Ленинград опера ва балет театрининг спектакли. Ленинграддан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телеянгиликлар.
00.30 Интервидение. Спорт эшиттириши.
01.30 Москва эшиттиришларининг охири.

КИНО ТЕАТРЛАРДА

29 МАРТДА

Салом, кичкинтой — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кечқурун). «СПУТНИК» (кеч соат 7 ва 9 да). НАВОИЙ номли (кеч 8-20 минут ва 10 да). «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч 7 да).

Судхўрнинг ўлими — «МИР» (кечқурун), НАВОИЙ номли кеч соат 6-40 минутда).

Авлиё Ионин бошидан жудо қилиш — «МОСКВА» (кечқурун).

Токио олимпиадаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» кеч 8 да). «ДРУЖБА» кеч 7 да).

Камалак — СОБИР РАҲИМОВ номли кеч соат 10 да). «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч 9 ва 10-40 минутда).

Тиш докторининг саргузашти — «СПУТНИК», (жуфт соатларда).

Шайтон арава — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч 6 ва 9-45 минутда).

Уч бакалок — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Геракл жасорати — СОБИР РАҲИМОВ номли (кеч соат 6 ва 8 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

31 мартгача

Мактаб ўқувчиларининг баҳорги дам олиш кунларида **икки бўлимдан иборат**

КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Александр Корнилов** раҳбарлигида ва **Анатолий Корнилов** иштирокида **Ҳиндистон филлари**

АТТРАКЦИОНИ

Масхарабозлар группаси — **Аврамов, Наровский** ва **Боровой** катнашадилар.

Томоша кундуз соат 12.3 ва кеч 7 яримда бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 29/III да **Дилором.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/III да **Гули сиёҳ,** 30/III да кундуз **Махтумқули,** кечқурун **Ўғил уйлантириш.**

БИРЛАШГАН НАШРИЁТГА

бухгалтерлар, шофёрлар, автослесарлар, слесарлар, автоэлектриклар, электриклар, линотипчилар, вёрсткачилар, харф терувчилар, мукавачилар, печатниклар, стереотипчилар, ҳар хил ихтисосга ўргатиш учун **шогирдлар, вахтёрлар, уборщицалар, ёрдамчи ишчилар**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин

«ТОШКЕНТ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИ»нинг «БОЛАЛАР ДУНЁСИ»

павильонларида
(К. Маркс ва Киров кўчалари бурчаги)

1 дан 10 апрелгача

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ип-газлама маҳсулотларини

СОТИШ ВИСТАВКАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Виставкада болалар учун 70 дан ортик ҳар хил газмоллар ҳамда мактабгача ёшдаги болаларнинг кўйлакли газламалари кўргазмага қўйилади.

ВОРОНЕЖ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИГА

Тошкентда ишлаш учун

юк автомашиналари шофёрлари, электр монтёрлари, қурилиш ишлари билан таниш слесарлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-126, 7-квартал (2.11-троллейбуслар, 32, 48-автобусларнинг «Ётоқхона» остановкаси).

1967 йил 11 апрель кундуз соат 2 да. Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг илмий совети мажлисида техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

А. А. Исаев «Қизилқум чўли яйловларида қишлоқ хўжалик ўсимликларини ер ости сувлари билан суғориш техникаси деган темада.

Г. В. Соболин «Кўндаланг циркуляцияни кўзғаш сув-айиргич иншоот ва каналларда чўкинди-лойқаларга қарши курашнинг омили сифатида» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Учительская кўчаси, 39-уй).

ПОДШИПНИК ЗАВОДИГА

универсал токарлар ва **операциячилар, юкчилар, сатуратор** (сувни газлаштирувчи), **хромловчилар, автомашина** ва **автокар ҳайдовчилари, термитчилар**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Киров райони, Уста Ширин кўчаси, 106-уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (7-троллейбус, 10, 14, 56-автобусларнинг «Қизил Партизан» остановкаси).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

2 апрелда

4-6 синф ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи бўйича

БЕШИНЧИ КОНЦЕРТ-ЛЕКЦИЯ

МУЗИКА ҲАҚИДА СУҲБАТ

(СССР халқларининг музика, ашула ва рақслари).

Лектор — музикашунос **Тавур Жумаев**

Ўзбек Давлат филармониясининг хор капелласи ва торли квартети (капелланинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Абдуқаҳҳор Султонов**); Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар: **Қундуз Миркаримова, Бахром Мавлонов;** солистлар: **Неъмат Қулабдуллаев, Равшан Мўминова, Роҳатой Маннонова, Мукаррама Жаҳонгирова, Зиёдулла Ҳамдамов, Анвар Рустамов, Назрулла Ёқубов; Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли;** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Карим Алиев** (ғижжак), **Маҳмуд Муҳамедов** (най); IV-жаҳон фестивалининг лауреати **Аббос Баҳромов** (рубоб), **Қаюм Аъзамов** (чанг), **Анвар Иноқов** (рубоб), **Умар Ҳамидов** (афғон рубоби) **Ғафур Азимов** (доира) қатнашадилар.

Программани **Назрулла Ёқубов** олиб боради.

Концерт-лекция кундуз соат 12 да бошланади.

Абонементлардан ташқари билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ВАКЦИНА ВА СИВОРОТКА ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИГА

бухгалтер ва **бош бухгалтер ўринбосари, юкчилар, енгил** ва **юк машина шофёрлари, экспедиторлар, ёрдамчи ишчилар, ҳайвонларга қараб туриш** учун **ишчилар, темирчи, лаборантлар, бўёқчи** ва **дурадгорлар, янги техникани жиҳозлаш** бўйича **инженерлар, электр монтёрлар, фрион установкалари слесарлари, изоляциячилар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Тимирязев кўчаси, 29-уй (2-трамвай, 9, 19, 49, 56-автобусларнинг «Геологоразведка» остановкаси).

ТОШКЕНТ РЕСТОРАНЛАР ТРЕСТИГА

Янги очилган ресторанларда ишлаш учун **малакали ошпазлар** ва **официантлар** (эркак ва аёллар)

КЕРАК

шунингдек,

18 дан 25 ёшгача бўлган 8-10 синф ҳажмида маълумотли **йигит** ва **қизларни буфетчи, кассир, официант** касбларига **ўқитиш учун**

ҚИСҚА МУДДАТЛИ курсларга

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Қабул қилинганлар стипендия билан таъминланадилар. Курсни тамомлаганларидан сўнг Тошкент ресторан ва кафеларига ишга юбориладилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Педагогическая кўчаси, 15-уй (7, 8, 11-трамвайларнинг «Туркман бозори» остановкаси).

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИ АППАРАТИГА

ва

ТОШКЕНТ КОРХОНАЛАРИДА

ишлаш учун

алоқа инженерлари, иқтисодчилар, бош бухгалтер ўринбосари, электромеханик ва **алоқа монтёрлари, телеграфчилар, телефонистлар, почта вагони бошлиғи** ва **бошлиқ ёрдамчилари, почта алоқаси операторлари, юбориладиган почталарни сортларга ажратувчилар, электр монтёр-кузатувчилар, матбуот, почта** ва **телеграммаларни етказиб берувчи почтальонлар,** юқорида кўрсатилган ихтисосларга ўргатиш учун **шогирдлар**

КЕРАК

Иш ҳақи мукофот тариқасида тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Толстой кўчаси, 12-уй, кадрлар бўлими.

ЎЗБЕКБИРЛАШУВ МАҲСУЛОТЛАР ТАЙЁРЛАШ БАЗАСИГА

старший товаршунослар (дарахт мевалари ва чорвачилик хом ашёлари бўйича), қурилиш бўйича **старший инженер, инструктор-бухгалтер**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, К. Цеткин кўчаси, 76-уй (1, 5, 9-троллейбуслар, 3, 25-автобусларнинг «Чехов» остановкаси).

...ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — ВЗ.02.49 дан ВЗ-02 58 гача. редактор ўринбосарлари — ВЗ-29.33, ВЗ-29.09; масъул секретарлар — ВЗ.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — ВЗ.29.42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — коммутатор орқали 7.81; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — ВЗ.29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — ВЗ.29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — ВЗ.27.57; ахборот бўлими — ВЗ.65-57; эълонлар бўлими — ВЗ.81.42.

29 МАРТ, 1967 ЙИЛ. Р. 04167 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент ш. ҳрм. Индекс 64579. Нашр. № 2868.